

Jaarverslag

2018

Sterke JGZ.
Veerkrachtige jeugd.

Nederlands
Centrum
Jeugdgezondheid

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	VWS projecten 2018	6
	Project A. Samenwerken aan impact	7
	Project B. Een sterke JGZ vraagt professionele groei	21
	Project C. Voorsprong door informatie en technologie	34
	Project D. Doen wat werkt	41
	Project E. Borging landelijke kennisfunctie Integrale Vroeghulp (VWS additioneel gefinancierd)	45
3	Additioneel gefinancierde projecten 2018	50
	Beheer van diverse programma's	51
	Overige additionele projecten	56
	Bijlagen	65
	Bijlage 1: Communicatie statistieken 2018	66

1

Inleiding

Blog

‘En nú komt het op jou en mij aan...’

van Igor Ivakic | maandag 7 januari 2019

In 2018 werkten we knetterhard om met elkaar en onze bondgenoten het verschil te maken. Voor ieder kind individueel én voor de collectieve gezondheid van de jeugd.

Met de JGZ Preventieagenda vroegen we veel aandacht voor de pijlers hechting, ouderschap, weerbaarheid en gezondheid om te strijden tegen kindermishandeling, schoolverzuim en armoede. De opkomst bij NCJ bijeenkomsten zoals Kennis on Tour was hoog en de dialogen levendig! Er ontstond een kritisch en dynamisch gesprek over de ‘Stresstest’ en Early Life Stress bij kinderen met AD voorpaginanieuws. En hoe gaaf was de betrokkenheid en beleving rond het JGZ-Richtlijnspeel, waarmee spelenderwijs kennis up-to-date blijft. Met de JGZ Tech-agenda werd hard gewerkt aan het maken van sterke online verbindingen met ouders en gekeken naar kansen om de handelaren in onzekerheid met hun fake nieuws irrelevant te maken. ‘Doen wat werkt’ werd door de toenemende inzet van effectieve interventies steeds minder een holle frase. Anderen realiseerden zich beter hoe belang-

rijk preventie is voor het halen van hun doelen. Innovatie in de jeugdgezondheid is géén bijzaak meer. Zijn we er dan? Nog lang niet!

En nú komt het op jou en mij aan. Alle ogen zijn nu op ons gericht. Ik zie dat de publieke aandacht voor preventie groeit. Politiek lijkt steeds meer oog te hebben voor de collectieve bescherming en bevordering van de gezondheid van de jeugd. Dat is motiverend voor elke public health professional. De kennis over de eerste 1000 kritieke dagen van het prille leven van een mens geeft ons ondubbelzinnig inzicht in hoe ongelooflijk belangrijk de plaats waar de wieg staat is voor de latere gezondheid en het welzijn. Negatieve gevolgen van onder andere armoede, de toenemende prestatiedruk en de negatieve effecten van Early Life Stress geven de urgentie aan om oplossingen in de preventie te zoeken. De Rijksoverheid heeft met het actieprogramma ‘Kansrijke Start’ en het ‘Preventieakkoord’ terecht gehoor gegeven aan de signalen uit de maatschappij. Met daarbij breed draagvlak in Den Haag voor het belang van vaccineren

en het belang van borstvoeding geeft aan dat bescherming en bewaking van de volksgezondheid en de bevordering van preventie zeer relevant is geworden in het politieke domein. Wij zijn dus aan zet.

Samen maken we deel uit van een waarden-gemeenschap waar verantwoordelijkheid, rechtvaardigheid, professionaliteit, compassie en betrokkenheid drijvende krachten zijn achter ons leiderschap. In het belang van elk kind en in het belang van de volksgezondheid. De stille krachten van de jeugdgezondheidszorg leveren keer op keer wat ze beloven. En soms moet je de stilte verbreken en je stem laten horen, omdat het belang van generaties in geding is. 'Wees niet stil, wij zijn met velen', zoals Minister Kaag het onlangs in haar Abel Herzberg Lezing verwoordde. Ik weet niet of we ons voldoende realiseren hoe indrukwekkend de impactvolle praktijk van de jeugdgezondheidszorg is. Het redt generaties en daar mag Nederland trots op zijn. De jeugdgezondheidszorg is de hoeksteen van de publieke gezondheid. Het is echter niet vanzelfsprekend dat dit ook zo blijft. Het is voor velen aanpoten. Schaarste aan middelen, zwaardere en complexere problematiek, lange wachtlijsten in de jeugdhulp en gebrek aan krachtige samenwerkingen in de keten maken het niet makkelijk. Ik zie tegelijkertijd steeds meer gemeenten de jeugdgezondheid op hun

politieke agenda zetten. Ik hoop dat die aandacht zich vertaalt naar duurzame investeringen in een gezonde jeugd.

Daar gaan we in 2019 voor. Samen. Ik reik je mijn hand. Het NCJ is er ook voor jou. Wij zijn samen deelgenoot in een trans-formerende wereld. Mijn collega's en ik staan tot jouw dienst. Wij zijn je bondgenoot bij het opzetten van een slimme samenwerking (#SlimmeSamenwerkingloont). Wij helpen je bij de versterking van je impactvolle praktijk (#ImpactvollePraktijk). Onze kennis en kunde staat ter beschikking om jouw waardengedreven vakmanschap (#WaardevolVakmanschap) blijvend te ontwikkelen. Jouw vertrouwen in ons is ons bestaansrecht. Help ons nog beter te worden in het waarmaken van jouw ambities.

Ik wens je een gezond en gelukkig 2019!

Igor Ivakic

directeur NCJ

Igor Ivakic is sinds oktober 2015 directeur van het NCJ. Zijn missie is dat ieder kind in Nederland gezond en veilig kan opgroeien. Hij wil samen met de JGZ-sector laten zien dat je maatschappelijke epidemieën, zoals kindermishandeling, schoolverzuim en armoede, beter beheersbaar kunt maken door stevige inzet op preventie.

2

De programma's in 2018

In 2018 hebben we binnen het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ) gewerkt binnen vijf projecten gefinancierd door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), diverse programma's en additionele projecten. Projecten die we dankzij onze VWS instellingssubsidie 2018 hebben kunnen uitvoeren. In dit jaarverslag beschrijven we kort per project welke resultaten we hebben bereikt aan de hand van onze doelen en uitgevoerde activiteiten.

Project A.

Samenwerken aan impact

Het project 'Samenwerken aan impact' heeft als doel om samen met de jeugdgezondheidszorg (JGZ) organisaties en relevante stakeholders stevig in te zetten op de preventie van de maatschappelijke thema's Kindermishandeling, Schoolverzuim en Armoede via de preventieve pijlers: Hechting, Ouderschap, Gezondheid en Weerbaarheid van de JGZ Preventieagenda. Het NCJ investeerde in 2018 in strategische partnerships en stimuleerde en versterkte samenwerking tussen netwerken binnen en buiten de sector. Door krachten te bundelen en slim samen te werken gaven we gezamenlijk invulling en richting aan de maatschappelijke thema's en pijlers van de JGZ Preventieagenda. In 2018 lag onze focus op de pijlers Hechting en Ouderschap.

Resultaat

Vanuit activiteiten en producten de JGZ ondersteunen bij het aansluiten bij de gezinnen van nu (Pijler Ouderschap)

Onderdeel**Activiteiten 2018**
Terugkoppeling landelijke inventarisatie 'Staat van de JGZ' uit 2017

- Infographic gemaakt met resultaten uit de landelijke inventarisatie 'Staat van de JGZ'. Deze is intern en extern gedeeld en besproken. Resultaten hebben een plek gekregen binnen verschillende producten en diensten van het NCJ en zijn besproken met JGZ-organisaties tijdens de Kennis on Tour Ouderschap, Kennis-netwerken JGZ en werkconferenties.

Inzicht in de behoeften van ouders

- Samenvatting van downloads over 'Staat van het gezin' (onderzoek om inzicht te krijgen in de leefwereld van ouders van nu)
- Documentaire gemaakt, samen met BV Familie, over leefwereld van gezinnen 'Ticket to the Tropics'. Lancering in de Week van de Ouders met visueel verslag, blog, themapagina #hebheterover en mededelingen in nieuwsbrief en op social media.
- In kwartaal vier vonden twee regionale Kennis on Tour bijeenkomsten Ouderschap plaats in Hengelo en Drachten. De derde bijeenkomst vindt nog plaats in januari 2019 in Utrecht. Kennis on Tour wordt georganiseerd voor beleidsmakers en professionals uit de JGZ, jeugdhulp en het onderwijs.

Oudergericht werken

- Nieuwsbericht met alle beschikbare tools.
- Themanieuwsbrief 'Aansluiten bij ouders'.
- Twee keer bijgedragen aan de opleiding arts Maatschappij & Gezondheid (arts M&G) van de NSPOH in samenwerking met ouderschap deskundige José Koster over de ouderschapstheorie en de rol die de JGZ kan pakken.
- Voorbereiding voor kenniscлип over de oudergerichte organisatie. Deze zal gebruikt worden bij Kennis on Tour en geplaatst worden in het themadossier Ouderschap op de website. Wordt in 2019 afgerond.

Leren van andere JGZ-organisaties

- Tijdens alle NCJ bijeenkomsten komt het delen van ervaringen en praktijkvoorbeelden aan bod.
- Voorbereiding van de digitale publicatie 'Kijk op de praktijk'. Hierin delen we kennis uit de 'Staat van het gezin' en praktijkvoorbeelden. Daarnaast verzamelden we beschikbare tools en interventies die de JGZ kunnen helpen bij het aansluiten bij ouders. Zo maken we kennis, stellen we middelen en praktijkvoorbeelden landelijk beschikbaar en zetten we aan tot onderlinge uitwisseling, onder meer door de contactgegevens van de desbetreffende JGZ-organisaties te vermelden. Deze was gepland in 2018, wordt begin 2019.

Communicatiemiddelen ouderproof

- Dit communicatiethema is in alle sessies en producten aan bod gekomen. Zie ook hierboven ('Kijk op de praktijk')

Relatie met gemeenten versterkt

- Samen met het Nederlands Jeugdinstituut (Nji) heeft het NCJ op 1 oktober 2018 als start van de Week van de Opvoeding een congres over 'Daadkrachtige Steun bij Opvoeden en Ouderschap' georganiseerd. Dit congres was bedoeld voor beleidsmakers en managers van gemeenten, JGZ en Jeugdhulp. Voor een indruk, zie de impressie van de dag.
 - Zie voor dit onderdeel tevens onderdeel 2018-A2 'Mindchange ouderschap'.
-

'Aansluiten bij ouders': het NCJ in samenwerking met andere landelijke partijen

- Nederlands Congres Volksgezondheid (NCVGZ) 2018: deelsessie NCVGZ 'aansluiten bij ouders van nu' verzorgd: dialoog op gang gebracht tussen professionals en vertegenwoordigers uit onderwijs, JGZ, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en experts op het gebied van (werkend) ouderschap & als adviseur gevraagd bij deelsessie 'welbevinden op school' (op verzoek van Pharos en Trimbos).
 - Deelname aan het platform Zorgend Ouderschap (Sardes). Een handreiking vaderbetrokkenheid is in co-creatie uitgebracht. De handreiking helpt organisaties vaders meer te betrekken bij de opvoeding van jonge kinderen.
 - Augeo Magazine bracht in mei een themanummer 'Ouderschap in beeld' uit waarin ook een interview met een NCJ adviseur is opgenomen.
-

**2018-A2
'Mindchange ouderschap'
Ondersteunen JGZ-organisaties**

- Voor ondersteuning van de JGZ bij de vraag hoe beter aan te sluiten bij ouders is net als in 2017, met toestemming van VWS, een deel van de egaliseringsreserve ingezet ter versterking van dit project.
 - Mede aan de hand van de infographic en samen met bondgenoten is ingezet op ondersteuning van JGZ-organisaties bij de vragen: 'Hoe versterk ik de relatie met mijn gemeente(n) en andere lokale partners?' en 'Hoe krijg ik inzicht in de leefwereld en behoeften van gezinnen van nu?'
 - Deloitte is bereid om mede te investeren in het realiseren van een *proof of concept*. Door slim gebruik te maken van bestaande data en inzet van technologie kan de JGZ gemeenten pro-actiever adviseren bij het maken van beleidskeuzes en preventie gericht inzetten. Om een gemeente te vinden voor de pilot is een one-pager gemaakt. In 2019 wordt dit verder opgepakt en uitgewerkt.
 - De gemeente Voorst wil de doelstellingen van haar preventieproject 'Vorst onder de Loep' verbinden aan de doelstellingen van het NCJ programma 'aansluiten bij ouders'. Door krachten te bundelen en gebruik te maken van elkaars kennis en middelen (bijvoorbeeld inzet van de documentaire 'Ticket to the Tropics'), kunnen we elkaar versterken bij het opzetten van een lokaal project in de vorm van een pilot. De resultaten hiervan kunnen gebruikt worden voor landelijke opschaling. De pilot is gepland in januari 2019 en de themagerichte lokale samenwerking, gericht op "aansluiten bij ouders" heeft vorm gekregen in concrete lokale activiteiten (themamarkt en scholingsavond).
-

Toelichting

Alle beoogde resultaten in 2018 zijn, ondanks personele wisselingen, geslaagd. Bij JGZ-organisaties gaat het onderwerp aansluiten bij ouders steeds meer leven en krijgen we steeds vaker verzoeken om hierover mee te denken. In 2018 is ons netwerk uitgebreid met verschillende experts waar we in 2019 verder mee zullen samenwerken. Rondom oudergericht werken hebben we voorbereidingen getroffen voor een kennisclip in samenwerking met Zuyd Hogeschool en een e-learning voor professionals, zodat we naast de fysieke bijeenkomsten een grotere groep kunnen bereiken.

Resultaat

Op landelijk niveau bewustwording creëren bij samenwerkingspartners over de rol van de JGZ rondom pijlers van de JGZ Preventieagenda

Onderdeel**Activiteiten 2018****Pijler Hechting/ link met eerste duizend dagen en Kansrijke Start**

- Lancering van en communicatie over het vernieuwde themadossier Hechting.
- Deelgenomen aan de bijeenkomsten Agenderend platform Gezond, veilig en kansrijk opgroeien. Partners geïnformeerd over de JGZ Preventieagenda en bijbehorende activiteiten en met hen de samenwerking gezocht rondom het actieprogramma Kansrijke Start.
- Drie bijeenkomsten Kennis on Tour georganiseerd over de eerste duizend dagen en hechting samen met Marja Rexwinkel (deskundige rondom gehechtheid) en College Perinatale Zorg (CPZ) georganiseerd voor JGZ- en geboortezorg professionals.
- Verkenning bondgenootschap CPZ. In kwartaal vier is op bestuurlijk/ beleidsmatig niveau gesproken over welke verdere invulling dit krijgt (rondom het Actieprogramma Kansrijke Start). Wordt vervolgd in 2019.
- Inventarisatie van interventies op het gebied van hechting (door een van de werkgroepen in het kader van het actieplan Kindermishandeling)

Pijler Ouderschap/ Aansluiten bij ouders

- Het themadossier Ouderschap is geactualiseerd. Zie verder de beschreven activiteiten onder 'Vanuit activiteiten en producten de JGZ ondersteunen bij het aansluiten bij de gezinnen van nu (Pijler Ouderschap)'

Pijler Weerbaarheid

- Samenwerking georganiseerd met Samenwerkende Gezondheidsfondsen (SGF) en verschillende andere organisaties voor input voor het Meerjarenbeleidsplan 2019-2022 voor 'een gezonde generatie' waarin onder meer de preventie pijlers Weerbaarheid en Gezondheid een stevige positie innemen.
- Eerste inhoudelijke verkenning met kernpartners rond de invulling van het thema weerbaarheid.
- Mede-organiseren van expertmeeting Mentale gezondheid op 3 december 2018 (met Alles is Gezondheid, Nationale Jeugdraad (NJR), NJi en VWS)
- Inventarisatie van interventies op het gebied van weerbaarheid (werkgroep 4 van het actieplan Aanpak van Kindermishandeling).

Pijler Gezondheid

- Bezegeling bondgenootschap Pharos en NCJ en opstart van het meerjarenprogramma 'Inclusieve JGZ'. Door samen te werken met Pharos kan de preventieve jeugdgezondheid in Nederland beter aansluiten bij de leefwereld van alle gezinnen.
 - Tijdens het Kennisnetwerk JGZ in september samen met JGZ-staf-/ beleidsmedewerkers gewerkt aan een informatiebulletin voor JGZ-professionals, GIDS (Gezond in de Stad) adviseurs en gemeenten. In kwartaal vier is er een gesprek geweest met een GIDS adviseur, in 2019 wordt dit project vervolgd.
 - Gesprekken gevoerd met (partners uit het netwerk van) Noaber Foundation, over onder andere preconceptiezorg (heeft raakvlakken met alle preventie pijlers) en met de vereniging Arts & Leefstijl (raakt onder meer aan de pijler Gezondheid). Tijdens de gesprekken toelichting gegeven op mogelijke rol van de JGZ en mogelijke samenwerking onderzocht.
 - In november is samen met de branche- en beroepsverenigingen een eerste opzet gemaakt voor invulling van de pijler Gezondheid van de JGZ Preventieagenda.
 - Een Benen Op Tafel bijeenkomst georganiseerd in december over het Preventieakkoord.
 - Zie ook de eerder beschreven activiteiten SGF onder de pijler Weerbaarheid.
-

JGZ Preventieagenda algemeen

- GGD GHOR Nederland, Actiz en het NCJ hebben elk kwartaal de ontwikkelingen rondom de pijlers en maatschappelijke vraagstukken van de JGZ Preventieagenda besproken en gezamenlijk besloten over de wijze waarop ontwikkelingen landelijk worden gedeeld met de JGZ-organisaties, JGZ-professionals en de samenwerkingspartners.
 - Het NCJ publiceerde samen met GGD GHOR Nederland en ActiZ Jeugd het artikel 'Wat wordt jouw focus? Ga voor een gezonde, veilige en kansrijke jeugd voor ieder kind!' in het themanummer 'Raadsleden van de VNG (mrt 2018) om nieuwe raadsleden kennis te laten maken met de JGZ en onze JGZ Preventieagenda
 - Er is een verkenning gestart voor samenwerking met Stichting Lezen & Schrijven en Stichting Lezen om een aantal Pilots Laaggeletterdheid op te zetten en mogelijk deel te nemen aan de alliantie 'Gezondheid en geletterdheid'.
-

Extra activiteit/ Early Life Stress

- Early Life Stress heeft raakvlakken met alle pijlers van de JGZ Preventieagenda en is een belangrijk onderliggend thema voor de thema's eerste 1000 dagen en Kansrijke Start. Dit thema raakt naast de JGZ Preventieagenda ook JGZ-professionals en is daarom qua inzet ondergebracht bij project B. Zie dit project voor de beschrijving van de activiteiten en resultaten.
-

Toelichting

Resultaat is behaald. De JGZ Preventieagenda krijgt steeds meer bekendheid. Rondom de pijlers van de JGZ Preventieagenda Hechting en Ouderschap zijn alle geplande activiteiten uitgevoerd. Deze zijn gekoppeld aan het landelijke actieprogramma Kansrijke Start. Rondom de pijlers Weerbaarheid en Gezondheid hebben we in de tweede helft van 2018 de eerste stappen gemaakt voor de invulling van de pijlers. Deze pijlers zijn met name gekoppeld aan het landelijk Preventieakkoord. Naast de extra inspanningen voor Early Life Stress, is er een expertmeeting georganiseerd rond de VTV2018 die in juli plaatsvond rondom de verbinding aan thema's van de JGZ Preventieagenda in verbinding met Project B. Een sterke JGZ vraagt professionele groei.

Resultaat

Samen met de JGZ-sector zijn actieplannen opgesteld. De voortgang van deze plannen is gefaciliteerd, aangejaagd en gemonitord.

Onderdeel**Activiteiten 2018**

Actieplan Aanpak van Schoolverzuim

- De experts schoolverzuim hebben de stand van zaken ten aanzien van het actieplan Aanpak van Schoolverzuim gepresenteerd tijdens expertbijeenkomsten en dit is ook besproken tijdens de NCJ werkconferentie. Afgesproken is om een stap verder te gaan dan het actieplan: vergroten van de schaal en kwaliteit verbeteren nu kwantiteit is gerealiseerd.
 - Het NCJ was betrokken bij een ZonMW aanvraag om de effectiviteit van de Gezonde School aanpak te meten, waarbij schoolverzuim één van de uitkomstmaten is.
 - Tijdens de week van de thuiszitters (1-8 juni 2018) was het NCJ dagvoorzitter tijdens een regionale bijeenkomst en de aanwezigen hebben toegezegd dat er meer geld voor preventieve activiteiten zal worden vrijgemaakt en meer aandacht zal komen voor schoolverzuim.
 - Het NCJ heeft samen met de JGZ een workshop verzorgd op de thuiszitterstop.
 - In september vond een expertmeeting plaats rond schoolverzuim waarin met name het schoolverzuim in het mbo en gezondheidsverschillen centraal stonden.
 - In het tweede half jaar hebben gesprekken plaatsgevonden met de ministeries van OCW en VWS om te zien hoe alle activiteiten van de JGZ een meer structurele rol kunnen gaan krijgen. Hierover zal ook met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in gesprek worden gegaan. Een financiële structurele inbedding van ziekteverzuimbegeleiding aan scholen en leerlingen is op dit moment nog niet gerealiseerd.
 - Aan overlegtafels is het belang van aangrijpen op geoorloofd schoolverzuim als preventieve maatregel tegen thuiszitters problemen ingebracht.
 - Steeds meer samenwerkingspartijen (Ingrado/PO-VO-raad/G4/ onderwijsinspectie) zien ziekteverzuim ook als een probleem. In gezamenlijkheid is besproken hoe we elkaar kunnen versterken waardoor de zorg rondom zieke leerlingen wordt verstevigd.
 - We hebben congresbijdragen geleverd, samen met onderwijs en sociale pediatrie: workshops over ziekteverzuim, Somatisch Onvoldoende verklaarde Lichamelijke Klachten (SOLK) en bijdrage van de JGZ: Medische Advisering van de Ziekgemelde Leerling (M@ZL)
 - NCJ heeft M@ZL-scholingen gegeven.
 - Aan jeugdartsen in opleiding (TNO en NSPOH) heeft het NCJ het onderwijs over schoolverzuim verzorgd.
-

Actieplan Aanpak van Kindermishandeling

- Tijdens de NCJ werkconferentie in maart heeft Team Kim van de Stichting Stop Kindermishandeling een gastles verzorgd. Centraal stonden vragen als: 'Waarom durven kinderen niet te praten over wat hen overkomt?' en 'Wat heeft een kind nodig die dit meemaakt?'.
- Het landelijk JGZ-coördinatieteam Kindermishandeling is regelmatig bij elkaar geweest om de stand van zaken per deelproject en de landelijke ontwikkelingen te bespreken. Advies is om een paar onderwerpen goed en uitgebreid uit te werken in plaats van veel onderwerpen een beetje uit te werken.
- De werkgroep die zich met kinderrechten bezig houdt heeft een aantal pilots ondersteund met Kinderrechten.nu
- Met de werkgroep van het deeltraject van het actieplan 'De professional maakt het verschil' is de tweede landelijke bijeenkomst van het JGZ netwerk Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling op 22 juni voorbereid. Het rapport 'Geweld hoort nergens thuis' werd door het ministerie van VWS gepresenteerd en Jeugdartsen Nederland (AJN) en de beroepsvereniging Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland (V&VN) presenteerden de hoofdlijnen van het nieuwe afwegingskader meldcode kindermishandeling. Verder stonden de inhoud van de NCJ toolkit Kindermishandeling, de infographic en het digitaal landelijk netwerk Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling op de agenda. Daarnaast is er een extra bijeenkomst georganiseerd over ondersteunings documenten bij het werken met de meldcode en het nieuwe afwegingskader.
- De werkgroep 'Hechting' heeft een overzicht samengesteld van ondersteuningsmiddelen voor organisaties die met dit thema aan de slag willen gaan
- De werkgroep 'Weerbaarheid' heeft een inventarisatie gemaakt van interventies die kunnen worden ingezet bij het versterken van de weerbaarheid van kinderen en jongeren.
- De werkgroep die zich met de samenwerking tussen de JGZ en Veilig Thuis heeft bezig gehouden heeft een matrix opgesteld en ingevuld met activiteiten die je kunt ondernemen om beter samen te werken.
- Voor het onderdeel 'Samenwerken in de wijk' is er samenwerking gezocht met de onderwijssector (PO/VO raad) en met de Federatie Opvang.
- De werkgroep 'De professional maakt het verschil' inventariseert interventies en ondersteuningsproducten die professionals kunnen gebruiken bij het voorkomen van en de aanpak van kindermishandeling
- Het overleg met de beweging tegen kindermishandeling (vanuit VO-raad) is opgestart. Doel is het verkennen van elkaars versterkende acties als het gaat om kindermishandeling. Afgelopen jaar hebben we knelpunten in de samenwerking verkend.

Actieplan Armoede

- Het definitieve actieplan Aanpak van Armoede is medio 2018 opgesteld en de pledge is tijdens de werkconferentie op 21 juni door de JGZ-managers ondertekend.
- In november vond de eerste bijeenkomst plaats met de Aandachtsfunctionarissen Armoede van de verschillende JGZ-organisaties.
- Door het nieuwsbericht over het actieplan Aanpak van Armoede, is het NCJ in kwartaal drie gevraagd aan te sluiten bij de Alliantie Kinderarmoede. Samen met Alles is Gezondheid en de Missing Chapter Foundation wordt een landelijke pledge opgesteld om kinderarmoede en de gevolgen voor de gezondheid hiervan samen met andere publieke en private partijen aan te pakken. De voorbereidingen voor het ondertekenen van de pledge in maart 2019 zijn in 2018 gestart.

Toelichting

Actieplan aanpak van Schoolverzuim

De inspanningen van het NCJ en de JGZ worden beloond. Er komt steeds meer aandacht voor preventieve activiteiten rondom schoolverzuim en meer aandacht voor ziekteverzuim. De Aandachtsfunctionarissen Schoolverzuim zijn vergevorderd, maar de kwaliteit van de gesprekken met ziekgemelde leerlingen en de registratie van scholen kan omhoog, het MBO verdient meer aandacht, de structurele financiën zijn een punt van zorg, binnen en buiten de JGZ is eenheid van taal nodig, registratie is nog onvoldoende aanwezig waardoor monitoring nog onvoldoende plaats kan vinden. Ook lijken er veel kansen voor preventie te liggen bij de afwezigheid van kinderen in de Voor en vroegschoolse educatie (VVE).

Actieplan Aanpak van Kindermishandeling:

Het actieplan, de werkgroepen, de coördinatiegroep en de JGZ-organisaties versterken elkaar in het creëren van impact op dit punt. Een aantal voorgenomen activiteiten zijn goed opgepakt en de monitor voor de voortgang is ontwikkeld. Daarmee wordt volgend jaar een eerste meting gedaan.

Actieplan Aanpak van Armoede

Alle doelen die voor 2018 in het actieplan staan zijn behaald. Aanvullend is de deelname aan de Alliantie Kinderarmoede, waardoor het NCJ op landelijk niveau vanaf maart 2019 faciliterend kan zijn voor initiatieven met betrekking tot kinderarmoede van lokale JGZ-organisaties. De resultaten en ervaringen van deze lokale initiatieven worden vervolgens weer gedeeld met de hele sector.

Resultaat*Het NCJ bevordert samenwerking tussen professionals in het jeugd- en sociaal domein***Onderdeel****Activiteiten 2018****Integraal Werken in de Wijk (IWW)**

- Het werkplan Integraal Werken in de Wijk (IWW) voor 2018 is vastgesteld. Dit staat vooral in het teken van 'verdieping, verbinding en toepassing'. De ontwikkelde producten (zie: www.integraalwerkenindewijk.nl) worden toegepast in de praktijk en onderzoeksvragen worden opgepakt.
- In januari is de startbijeenkomst geweest van alle deelnemers aan de verschillende deeltrajecten en is men per deeltraject aan de slag gegaan. Voor de activiteiten die in dit programma zijn uitgevoerd wordt verwezen naar het jaarverslag van IWW. Overstijgend over alle ontwikkeltrajecten (IWW, Preventie en Vroegsignalering, 18-/18+, Kwaliteit van inkoop) wordt in het KAMZO- overleg (Kennis Alliantie Maatschappelijke Zorg en ondersteuning) afgestemd.

Landelijke Werkgroep Preventie en Vroegsignalering

- De Landelijke Werkgroep Preventie en Vroegsignalering heeft als doel preventie voor gemeenten inzichtelijk en concreet te maken. Een eerste resultaat was de preventiematrix. Met de VNG is gesproken over de voortgang. Met de databanken effectieve interventies is er gesproken over een mogelijke samenwerking om de effectieve interventies via een digitale preventiematrix te kunnen uploaden. Er is belangstelling maar er ligt nog geen concreet plan en er zijn geen financiën beschikbaar. In de bijeenkomst op 24 april is een eerste update van de preventiematrix besproken. Deze is binnenkort beschikbaar en de werkgroep gaat zich verdiepen in andere vraagstukken van gemeenten op het gebied van preventie. In het najaar is er met de VNG gesproken over ontwikkelingen en het samen optrekken, ook met de NSPOH, richting gemeenten. Dit wordt in 2019 verder opgepakt en uitgewerkt.

Toelichting*IWW:*

De samenwerking in IWW verband bevordert de samenwerking tussen professionals in het sociale domein en het samen lerend werken met de kennisinstututen, de werkplaatsen sociaal domein en de academische werkplaatsen. De geplande activiteiten zijn uitgevoerd en er is zelfs meer gedaan dan gepland, omdat gaandeweg het jaar ook nieuwe wensen zichtbaar werden. Voorbeeld hiervan is de reflectietool 'Ruimte geeft vaart' (reflectietool voor toegang naar passende zorg en ondersteuning) die samen met de Inspectie Sociaal Domein en gemeenten is ontwikkeld. Deze tool helpt gemeenten in de beoordeling van hun aanpak.

Extra activiteiten:

- Verbinding JGZ en sociale domein in de begeleiding van het chronisch zieke kind: deelname van het NCJ aan de ontwikkeling van het Medisch Kindzorg Systeem (MKS) en de 'Reflectietool integrale zorg voor kind en gezin'.
- Ondersteuning van ZonMW- aanvraag van Zorgeloos met Diabetes naar School voor de ontwikkeling van een gesprekstool voor ouders van kinderen met een chronische aandoening in het onderwijs (CAIO-netwerk).
- Verzorgen workshop over Samenwerking JGZ-Wijkteam tijdens congres over Samenwerking Wijkteams met de eerste lijn op 4 oktober.

Zie verder het jaarverslag van IWW op www.integraalwerkenindewijk.nl.

Project B.

Een sterke JGZ vraagt professionele groei

Om kinderen veilig, gezond en kansrijk te laten opgroeien zijn sterke ouders nodig. Een sterke JGZ kan hier voor ouders het verschil in maken. Iedere JGZ-professional blijft, gesteund door de eigen organisatie, investeren in zijn eigen ontwikkeling, is omgevingsbewust en sluit aan bij de behoeften van ouders en jongeren van nu. De inzet in 2018 was gericht op het versterken van de uitvoeringspraktijk.

Resultaat extra activiteit Early Life Stress

Kennis over Early Life Stress is verzameld en gedeeld

Kennis verzamelen

- Early Life Stress is een belangrijk onderliggend thema voor de eerste 1000 dagen en Kansrijke Start. Het thema en de kennis rondom Early Life Stress is onder de aandacht gebracht van JGZ-professionals, ook in relatie tot de JGZ Preventieagenda (Zie ook project A. Samenwerken aan impact).
- Het NCJ heeft in 2018 een literatuurstudie verricht naar Early Life Stress, waarvoor veel media aandacht is geweest. Awareness creëren voor Early Life Stress als oorzaak van de vele gezondheidsproblemen bij jongeren tot in volwassenheid en de bijdrage die de JGZ kan leveren aan het voorkomen hiervan is de drijfveer van de vele activiteiten die door het NCJ zijn opgestart rondom het thema stress: een animatiefilm, informatie op de website van het NCJ, een symposium en het initiëren van een onderzoek hiernaar.
- Expertmeetings Early Life Stress: naar aanleiding van het verschijnen van de Volksgezondheid Toekomstverkenning van het RIVM is een kleine expertmeeting georganiseerd om de implicaties voor de JGZ te bespreken. Naar aanleiding van gesprekken met VWS en verschillende landelijke partners is een actieve rol opgepakt in de organisatie van een expertmeeting rond Mentale gezondheid (ook passend bij de pijler Weerbaarheid, project A).

Kennis delen

- Bijeenkomst georganiseerd voor jeugdartsen rondom het thema Early Life Stress met als doel om bewustwording te creëren en een start te maken met een inventarisatie over preventiemogelijkheden door de JGZ.
- Het NCJ werkt samen met onderzoekers (universiteiten en TNO) aan een onderzoeksvoorstel naar Early Life Stress en de bijdrage van de JGZ in het kader van de NWA-route.
- Voorbereidingen getroffen voor symposium over Early Life Stress op 1 februari 2019.
- Themanieuwsbrief Early Life Stress uitgebracht.

Resultaat

Er zijn tools ontwikkeld die ingezet kunnen worden bij de ondersteuning op maat, gericht op professionele groei, gerelateerd aan de JGZ Preventieagenda, invoering van het LPK en het Basispakket JGZ.

Onderdeel**Activiteiten 2018****LPK en Basispakket JGZ**

- In samenwerking met verschillende JGZ-organisaties, GGD GHOR Nederland, ActiZ Jeugd, de inspectie voor de Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en pioniers van het Innovatieatelier is een aantal video's gemaakt die hebben geleid tot meer inzicht in de bedoeling en de toepassing van het Landelijk Professioneel Kader (LPK). Deze video's ondersteunen JGZ-organisaties bij de uitvoering van het LPK.
- Samen met het veld is onderzocht wat JGZ-professionals nodig hebben om het LPK en de mogelijkheden van flexibilisering daarbij toe te kunnen passen in de praktijk. Met een aantal JGZ organisaties, de beroepsverenigingen AJN, V&VN en TNO heeft een evaluatiemeeting LPK plaatsgevonden. Dit om inzicht te krijgen in de huidige stand van zaken rondom werken met het LPK en een gezamenlijke analyse te maken van wat er in 2019 nodig is om de flexibilisering verder in te zetten.

Deskundigheidsbevordering rondom pijlers JGZ Preventieagenda

- Er hebben drie bijeenkomsten Kennis on Tour Hechting en De eerste duizend dagen plaatsgevonden in het najaar. Vanuit deze bijeenkomsten is helder geworden hoe het thema Hechting doorontwikkeld kan worden en wat hierbij behoeften zijn van de JGZ-professionals.
- Er zijn twee bijeenkomsten Kennis on Tour met het thema Ouderschap/ Aansluiten bij ouders georganiseerd aan het eind van 2018, een derde bijeenkomst zal plaatsvinden januari 2019.
- Ook tijdens de NCJ werkconferenties, Kennisnetwerk JGZ en enkele Innovatieateliers hebben de pijlers van de JGZ Preventieagenda en actieplannen centraal gestaan (zie activiteiten Project A).

Toelichting

Alle geplande activiteiten zijn uitgevoerd. Een extra activiteit die we hebben uitgevoerd was het opstellen van de JGZ Vakmanschapsagenda.

- Het NCJ vindt het noodzakelijk dat de JGZ-professional de beste zorg kan leveren: zorg die aansluit op de behoeften en wensen van jeugdigen en ouders. In 2018 is een start gemaakt met het agenderen van Waardevol vakmanschap binnen de JGZ-sector. Het NCJ gaat Waardevol vakmanschap ook de komende jaren agenderen en samen met de JGZ-organisaties, de beroepsgroepen en opleidingsinstituten in dialoog om zo samen tot een visie op waardengedreven vakmanschap te komen, deze visie uit te dragen en samen in actie te komen. Dit zal gebeuren tijdens bijeenkomsten op het NCJ rondom verschillende thema's. Daarnaast zullen er aparte bijeenkomsten georganiseerd worden specifiek rondom het thema vakmanschap.
- Er zijn twee try-outs georganiseerd voor een concrete invulling van bijeenkomsten over vakmanschap (rond kwetsbaarheid en rebellie). Een derde bijeenkomst wordt in 2019 gepland.

Resultaat

Er zijn vier (herziene) JGZ-richtlijnen gepubliceerd en er wordt (in gezamenlijkheid) gewerkt aan een nieuwe structuur van richtlijnontwikkeling in de JGZ.

Onderdeel**Activiteiten 2018****Publicatie (herziene)
JGZ-richtlijnen**

- Eind januari is de nieuwe JGZ-richtlijn 'Heupdysplasie' gepubliceerd.
- In oktober is de nieuwe JGZ-richtlijn 'Taalontwikkeling' gepubliceerd.

**Nieuwe structuur
JGZ-richtlijnontwikkeling**

- Wensen, knelpunten en kansen voor een verbeterde JGZ-richtlijn cyclus zijn gedurende het hele jaar besproken tijdens bijeenkomsten van de Richtlijn Advies- en Autorisatie Commissie (RAC) en ateliers van het netwerk van implementatiefunctionarissen.
- Het NCJ heeft met ZonMw diverse gesprekken gevoerd over een nieuwe structuur van JGZ-richtlijn ontwikkeling en implementatie. Input en afspraken hieruit neemt ZonMw mee in het afronden van programmateksten voor het nieuwe project van 2019-2025.

Toelichting

In 2018 zijn twee in plaats van de geplande vier JGZ-richtlijnen gepubliceerd vanwege vertragingen in diverse richtlijn ontwikkelprojecten. De doorgeschoven publicatie van deze richtlijnen is reeds verwerkt in de planning van 2019.

Resultaat

Een onderzoeks- en ontwikkelplan voor de pijler van de JGZ Preventieagenda in het Van Wiechen Ontwikkelingsonderzoek.

Onderdeel**Activiteiten 2018**
**Van Wiechen
Ontwikkelonderzoek**

- De verkenning van de verbinding van de pijler 'Hechting' met Van Wiechenonderzoek en het daartoe opstellen van een onderzoeks- en ontwikkelplan heeft opgeleverd dat dit wenselijk is en mogelijk lijkt. Er hebben hiertoe verkennende gesprekken plaatsgevonden tussen wetenschappers van TNO, de Landelijke Werkgroep Van Wiechen Instructeurs (LWI), Adviescommissie Ontwikkelingsonderzoek (ACO) en specialisten op het gebied van Hechting. In 2019 volgt een plan van aanpak, inclusief onderzoeksplan: wat is nodig om het Van Wiechenonderzoek te verbinden met de pijler 'Hechting', en hoe kan hiernaar vervolgens onderzoek gedaan worden?
- Vanwege het ontbreken van een optimale onderling verbinding tussen de LWI en ACO, wat als een gemis werd ervaren, is in 2018 gestart met het inventariseren van de mogelijkheden voor een andere ondersteuningsstructuur, ter vervanging van de LWI en ACO. Ook de NSPOH zal er meer bij betrokken worden vanwege de opleiding tot instructeur, die zij verzorgen. In 2019 zal hiermee geëxperimenteerd worden. Ook wordt, op verzoek van Belgische collega's, de samenwerking met België in 2019 verkend. Samen met de NSPOH wordt in 2019 de training tot instructeur inclusief de hercertificering geupdate.
- Vanuit het NCJ is een bijdrage geleverd aan het onderzoek door TNO 'Do it yourself Van Wiechen'.
- In het kader van de nieuwe JGZ-richtlijn Motorische Ontwikkeling die in 2019 uitkomt, zijn in 2018 wensen opgehaald ter verbetering van de informatie op onze website over de Baecke-Fassaert Motoriektest (BFMT). Deze wordt in 2019 verwerkt.

Toelichting

Alle beoogde resultaten zijn behaald. Er ligt nog een wens het boek 'Ontwikkelingsonderzoek in de JGZ' digitaal beschikbaar stellen. Dat kan echter pas als tekst en materialen ge-update zijn. Om dit te doen zijn extra middelen nodig. Ook de uitvoering van een onderzoek en doorontwikkeling (op basis van het onderzoeks- en ontwikkelplan) en verbinding van de pijler 'Hechting' met het Van Wiechenonderzoek vraagt extra financiering.

Resultaat

JGZ-professionals hebben de beschikking over actuele informatie over Preventie Wiegendood

Onderdeel**Activiteiten 2018****Informatieoverdracht Preventie Wiegendood**

- In samenwerking met de Consumentenbond, VeiligheidNL en de Adviescommissie Preventie Wiegendood is gewerkt aan de informatieoverdracht van de subwebsite <https://www.ncj.nl/preventie-wiegendood/>.
- Alle teksten over productbeoordelingen zijn herschreven in nauwe samenwerking met de deskundige uit de expertpool.
- In oktober 2018 is de informatie over specifieke babyproducten in relatie tot Preventie Wiegendood overgedragen aan de Consumentenbond; <https://www.consumentenbond.nl/veilig-slapen>. De informatie over veilig slapen voor ouders en professionals is overgedragen naar VeiligheidNL, daar was het meeste al wel beschreven maar de informatie is op een aantal onderdelen aangevuld. Vanuit de NCJ websites zijn redirects naar de websites van Consumentenbond en VeiligheidNL gemaakt.
- Informatie over Preventie Wiegendood voor JGZ-professionals blijft beschikbaar via de [richtlijn Preventie Wiegendood](#).
- De Adviescommissie Preventie Wiegendood is dit jaar 3 keer bijeengekomen. Op 16 oktober heeft de laatste bijeenkomst plaatsgevonden. De commissie is in nauw overleg met alle leden en VeiligheidNL in zijn geheel overgedragen aan VeiligheidNL. In 2019 zal het NCJ participeren in deze nieuwe Adviescommissie.
- De expertpool is opgeheven. De leden uit deze pool zijn individueel benaderd en gevraagd of contactgegevens en expertise mogen worden doorgegeven aan de Consumentenbond voor raadpleging bij advies.

Toelichting

Alle geplande activiteiten zijn uitgevoerd. De overdracht van de richtlijn Preventie Wiegendood aan VeiligheidNL is goed afgerond. NCJ blijft participeren in de adviescommissie.

Resultaat

Het JGZ-veld heeft feedback gegeven op de 'RVP-richtlijn Uitvoering'.

Onderdeel**Activiteiten 2018****Richtlijn Uitvoering RVP**

- Het NCJ heeft de landelijke commentaarronde voor de RVP-richtlijn Uitvoering gecoördineerd.
- Daarnaast is het NCJ betrokken geweest bij veel ontwikkelingen en denktanks, zoals informed consent, vaccinatie beheer, prematuren en RVP, maternale kinkhoest, HPV jongens en Rotavirus; andere wijze organisatie RVP bij adolescenten.
- Gesprekken tussen het RIVM en NCJ, wat heeft geresulteerd in een groot overleg met medewerkers van het RIVM en NCJ, waarin afspraken zijn gemaakt over hoe het NCJ een pro-actievere en zinvolle bijdrage kan leveren in het licht van hun opdracht om de JGZ-sector te ondersteunen in de uitvoeringspraktijk. De bijdrage van het NCJ aan de overleggen wordt zeer gewaardeerd en deelname wordt daarom voortgezet. Dit heeft tot gevolg dat extra financiering gezocht moeten worden voor deze pro-actievere bijdrage vanuit het NCJ tijdens lopende trajecten.

Toelichting

Alle voorgenomen activiteiten zijn naar tevredenheid uitgevoerd.

Resultaat

Nieuwe en geactualiseerde teksten op het terrein van de gezondheid van kinderen en jongeren die via Stichting Opvoeden.nl toegankelijk zijn voor ouders zijn door het NCJ gevalideerd.

Onderdeel**Activiteiten 2018****Stichting Opvoeden.nl**

- In overleg met Opvoeden.nl is een planning opgesteld voor 2018 om het voor ouders beschikbaar maken van voor hen zinvolle inhoud van nieuwe richtlijnen, zo snel mogelijk na publicatie, via Opvoeden.nl te ontsluiten. Dit is in maart gerealiseerd voor de JGZ-richtlijn Heupdysplasie. In oktober zijn de teksten voor de JGZ-richtlijn Taal eveneens, tegelijkertijd met publicatie van de richtlijn, beschikbaar gekomen als content voor Opvoeden.nl.
- Verschillende teksten zijn door het NCJ gevalideerd.
- Het NCJ heeft deelgenomen aan de Landelijke Redactieraad van Opvoeden.nl

Toelichting

de Adviescommissie Opsporing Visuele Stoornissen is vaker bijeen geweest dan gepland, in totaal drie keer. Dat komt omdat de uitfasering meer tijd heeft gekost dan vooraf gedacht. Daarnaast is samenwerking gezocht met de NSPOH, omdat de verwachte nieuwe JGZ-richtlijn Opsporing oogafwijkingen, veel veranderingen teweeg zal brengen in de inhoud van het onderwijs. In 2019 zal de Adviescommissie nog betrokken zijn bij de implementatie van de nieuwe richtlijn Oogafwijkingen.

Resultaat

JGZ-organisaties hebben toegang tot actuele kennis over het opsporen van visuele stoornissen.

Onderdeel**Activiteiten 2018****Actuele kennis opsporen visuele stoornissen**

- Het NCJ is secretaris van de Adviescommissie Opsporing Visuele Stoornissen. Deze commissie is in 2018 driemaal bijeen geweest. In deze vergaderingen zijn de resultaten gepresenteerd van het TNO-onderzoek naar de toepassing en mogelijk meerwaarde, van de Plus-Optix methode in de opsporing van visuele stoornissen. De commissie adviseert om de resultaten van het onderzoek mee te nemen in de nieuwe JGZ-richtlijn Opsporing Visuele Stoornissen. Deze herziene richtlijn is door de commissie op meerdere momenten voorzien van commentaar.
- De Adviescommissie Opsporing Visuele Stoornissen heeft met de NSPOH afspraken gemaakt om de gevolgen voor het onderwijs te bespreken die de veranderingen van de herzien richtlijn met zich meebrengt.
- Het NCJ heeft bijeenkomsten gefaciliteerd en deelgenomen aan bijeenkomsten die in het teken stonden van actuele ontwikkelingen op het gebied van de oogontwikkeling van kinderen. Tweemaal kwam een gezelschap van vertegenwoordigers van verschillende medische beroepen en maatschappelijke organisaties bijeen om de urgentie en plannen te bespreken voor het agenderen van toenemende bijziendheid bij de jeugd ten gevolge van (te) veel beeldschermgebruik. Dit beeldschermgebruik heeft niet alleen gevolgen voor de oogontwikkeling maar ook voor de ontwikkeling van het bewegingsapparaat en psychosociale ontwikkeling en voor het ontstaan van overgewicht. Het NCJ heeft meegewerkt aan het tot stand komen van een factsheet over deze gevolgen.

Toelichting

De Adviescommissie Opsporing Visuele Stoornissen is vaker bijeen geweest dan gepland, in totaal drie keer. Dat komt omdat de uitfasering meer tijd heeft gekost dan vooraf gedacht. Daarnaast is samenwerking gezocht met de NSPOH, omdat de verwachte nieuwe JGZ-richtlijn Opsporing oogafwijkingen, veel veranderingen teweeg zal brengen in de inhoud van het onderwijs. In 2019 zal de Adviescommissie nog betrokken zijn bij de implementatie van de nieuwe richtlijn Oogafwijkingen.

Resultaat

Inzet diverse communicatiemiddelen op landelijk niveau ter bevordering van de kennisdeling en inspiratie en ondersteuning voor en van iedereen werkzaam in de JGZ-sector

Onderdeel**Activiteiten 2018****Website**

- Structurele activiteiten: actualiseren van informatie, nieuwsberichten en agenda items plaatsen, doorontwikkelen van website onderdelen, het beter vindbaar maken van informatie (en doorverwijzingen maken), foutmeldingen oplossen én de website (mobiel) gebruiksvriendelijker maken.
- In 2018 is ook gewerkt aan: het themadossier 'JGZ Vakmanschapsagenda' (vervangt het themadossier professionalisering), het nieuwe themadossier: 'Early Life Stress', het themadossier 'Hechting' en het nieuwsbrief aanmeldproces is AVG-proof gemaakt.
- De bezoekersaantallen van www.ncj.nl worden maandelijks bijgehouden. [Zie bijlage >](#)

NCJ nieuwsbrieven:
- NCJ maandelijks
- JGZ Preventieagenda
- Thema nieuwsbrief

- De NCJ nieuwsbrief is sinds januari 2018 verstuurd in een geheel vernieuwd sjabloon. Dit nieuwe sjabloon biedt het NCJ meer inzicht in het (klik)gedrag van onze nieuwsbrief ontvangers, wat op termijn kan bijdragen aan optimalisatie van de nieuwsbrief en de bepalen op welke doelgroep(en) het NCJ zich wellicht nog meer moet richten.
- Sinds kwartaal twee werd de vaste rubriek 'Doen wat werkt!' opgenomen in onze nieuwsbrief, waarin maandelijks een interventie, methodiek of instrument werd uitgelicht om evidence based werken te stimuleren binnen de JGZ.
- De nieuwsbrief JGZ Preventieagenda is verstuurd in juni, september en november.
- We zijn een nieuwe mailing lijst gestart voor NCJ thema nieuwsbrieven, zodat we rondom specifieke thema's inhoudelijk meer achtergrondinformatie kunnen bieden. De eerste thema nieuwsbrief werd in november verstuurd en ging over Early Life Stress.
- Het aantal nieuwsbriefabonnees wordt maandelijks bijgehouden. [Zie bijlage >](#)

Sociale media

- Het NCJ zet sociale media kanalen actief in: Twitter, LinkedIn en YouTube. Er wordt meer aandacht besteed aan het monitoren van de accounts waardoor meer interactie ontstaat.
- De effectiviteit van NCJ berichten wordt vergroot door berichtgeving te herhalen op verschillende dagen van de week op verschillende social media kanalen.
- Er is actief ingespeeld op actualiteiten, berichten van belangrijke stakeholders en/of samenwerkingspartners geretweet en/of geliked.
- We maken wekelijks een social media planning waarbij thema's van het NCJ wekelijks aandacht krijgen.
- Het aantal volgers op Twitter, LinkedIn en YouTube wordt maandelijks bijgehouden. [Zie bijlage >](#)

Overig

- Door te investeren in samenwerking met o.a. GGD GHOR Nederland, ActiZ Jeugd, Stichting Opvoeden.nl, OudersCentraal en ZonMw werden diverse NCJ nieuwsberichten, blogs en overige publicaties doorgeplaatst via communicatiekanalen van derden.
- Het NCJ heeft via Stichting Opvoeden.nl toegang om berichten te plaatsen in de LinkedIn groep CJG Centra voor Jeugd en Gezin (ruim 17.000 volgers). Ook wordt regelmatig telefonisch contact gepland om elkaar op de hoogte te houden van de laatste stand van zaken en om de samenwerkingsmogelijkheden te blijven verkennen.
- Om het draagvlak voor en de kennis over specifieke thema's te vergroten, communiceert het NCJ over diverse themaweken die landelijk georganiseerd worden (Week van de Opvoeding, STOPtober en de Week tegen Kindermishandeling).

Proactief relaties onderhouden en deelname externe werkgroepen

- Het NCJ neemt deel aan diverse externe werkgroepen, zoals de werkgroepen neonatale screening, inhoudelijke thema-werkgroepen, profielcommissies NSPOH, wetenschappelijke commissies van de AJN en de V&VN. samenwerking met de beroepsverenigingen en opleidingsinstituten ter bevordering van het onderzoek in de JGZ, uitwisseling en verkenning waar meer samen kan worden gewerkt; deelname NCJ aan expertbijeenkomst en adviesraad van effectiviteitsonderzoek naar Extra Contactmoment Adolescenten, deelname werkgroep 'Destigmatisering en sociale inclusie', deelname promovendi-kring
- Het NCJ participeert in de het Nationaal Platform Borstvoeding en de Landelijke Borstvoedingsraad die op 20 november 2018 zijn gefuseerd.
- In oktober is de nieuwe, in samenstelling en adviesfunctie, Wetenschappelijke Adviescommissie (WAC) bij elkaar gekomen. Deze nieuwe WAC adviseert het NCJ over een onderzoeksagenda voor pijlers van de JGZ Preventieagenda, de verbinding hiermee met de (pre)natale zorg en over de academisering van de JGZ. Samen wordt een plan van aanpak gemaakt. Ook heeft er een eerste verkenning plaatsgevonden naar hoe sneller onderzoeksresultaten vertaald kunnen worden naar de JGZ-praktijk van alledag. Het JGZ-veld geeft aan daar behoefte aan te hebben.

Toelichting

Er zijn meer nieuwsbrieven uitgegeven dan beoogd, omdat we eind 2018 zijn gestart met NCJ thema nieuwsbrieven. Deze thema nieuwsbrieven gaven ons de gelegenheid om inhoudelijk verder in te kunnen gaan op specifieke thema's.

Resultaat

De JGZ-sector is via de NCJ communicatie-uitingen en door de interactieve contacten bekend met de producten en diensten van het NCJ, op de hoogte van de actualiteiten, en informatie gerelateerd aan de JGZ Preventieagenda

Onderdeel**Activiteiten 2018****Congres Jeugd in Onderzoek**

- Op 24 mei vond het 14e Congres Jeugd in Onderzoek plaats in Hotel Casa in Amsterdam, met als thema 'Werken met het beste bewijs'. Het NCJ organiseert dit jaarlijks met het NJi, ZonMw, Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) en TNO. Het Congres is positief geëvalueerd door de deelnemers met een ruime 7,5. Ook de organiserende partijen zijn enthousiast. De voorbereiding voor 2019 zijn in volle gang.

Innovatieatelier

- Dit jaar zijn vijf Innovatieateliers georganiseerd voor en met het JGZ veld. De thema's waren het Landelijk Professioneel Kader (LPK), vernieuwend vakmanschap, gedragsverandering, samenwerking in de geboorteketen en productinnovatie rondom de visusscreening.
- Innovatiepioniers zijn met hun managers uitgenodigd deel te nemen aan het extra programma van het innovatieatelier tijdens de Dutch Design Week. Tijdens een masterclass kon men oplossingen ontwerpen voor meer vraaggericht werken binnen het LPK of gebruik maken van nieuwe technologische mogelijkheden.
- Begin dit jaar is een werving gestart, waardoor 6 nieuwe JGZ organisaties zich hebben aangesloten op het JGZ innovatieatelier.
- Om de opbrengsten van de innovatieateliers voor iedereen toegankelijk en beschikbaar te maken is een [inspiratiepagina](#) ontwikkeld op de NCJ site waarop alles wat de innovatie pioniers samen gemaakt hebben wordt gedeeld, zodat iedere organisatie hiervan profiteert.

Werkconferentie, JGZ Kennisnetwerk en Kennis on Tour

- In 2018 zijn er vier NCJ werkconferenties georganiseerd. De onderwerpen waren: Ouders in regie, Gezondheid, Actieplan Aanpak van Armoede, Actieplan van Aanpak Schoolverzuim, Actieplan Aanpak van Kindermishandeling, Veranderkunde
- Er hebben vier bijeenkomsten JGZ Kennisnetwerk plaatsgevonden met de onderwerpen Armoede, LPK, Gezondheidsverschillen en Vakmanschap
- Er hebben vijf bijeenkomsten Kennis on Tours plaatsgevonden. Onderwerpen: Hechting/eerste duizend dagen (3x) en Ouderschap (2x)
- Zie ook Project A. Samenwerken aan impact

Toelichting

Alle voorgenomen activiteiten hebben plaatsgevonden. Eén Kennis on Tour Ouderschap/Aansluiten bij ouders is vanwege te weinig aanmeldingen in december verplaatst naar januari 2019.

Project C.

Voorsprong door informatie en technologie

Steeds meer JGZ-organisaties ontdekken de kracht en noodzaak van technologie bij de uitvoering van hun werk. Lokaal en regionaal worden digitale innovaties ontwikkeld en ingezet in de uitvoeringspraktijk. Door in gezamenlijkheid nieuwe initiatieven te starten voor de hele JGZ-sector, wordt de inzet en daarmee de effectiviteit van het aanbod vergroot. De inzet in 2018 was er op gericht de digitalisering en informatisering van de JGZ te versterken.

Resultaat

JGZ-organisaties houden bij de ontwikkeling van hun digitale innovaties rekening met de uitgangspunten van de JGZ Techagenda (dat wil zeggen: schaalbaar en modulair ontwikkelen).

Onderdeel**Activiteiten 2018****Online versus offline wereld**

- De JGZ Techagenda ondersteunt de JGZ in haar transformatie naar een nieuwe uitvoeringspraktijk waarin de online en de offline wereld elkaar versterken. Voor de ontwikkeling van (nieuwe) toepassingen in de online wereld wordt het sluiten van bondgenootschappen gestimuleerd. Zo kunnen we komen, dankzij stapeling van kennis en budgetten, tot kwalitatief hoogwaardige en duurzame toepassingen die door elke JGZ-organisatie kunnen worden ingezet. Om te laten zien dat samenwerking loont worden doorbraakprojecten geagendeerd. Dit gedachtegoed is breed uitgedragen en heeft ook bestuurders en directeurs Publieke Gezondheid geïnspireerd om een gezamenlijke visie op de JGZ te ontwikkelen.
- In 2018 is gestart met het Techberaad: een denktank voor de inrichting van het nieuwe JGZ-landschap, waarin de online en de offline wereld een nieuwe, organische eenheid vormen. Hier wordt gereflecteerd op lopende en komende ontwikkelingen. Het Techberaad kwam vier keer bijeen.

JGZ-store

- Het NCJ is partner in het project JGZ-store dat de doelstelling van de JGZ Techagenda ondersteunt. Bij dit project, een initiatief van de JGZ-organisaties in Zeeland, Brabant en Limburg heeft het NCJ in de initiële fase ondersteuning geboden bij de organisatie en het aanvragen van de ZonMw subsidie. Na overleg met ZonMw over het oorspronkelijke plan, is het projectvoorstel aangepast en eind december is akkoord van ZonMw verkregen. In december was er een kick off; ook is een prototype voor de JGZ-store ontwikkeld. Het NCJ coördineert de projectactiviteiten; het project wordt in 2019 vervolgd.

digitale innovaties

- JGZ-organisaties zijn door het NCJ uitgenodigd hun digitale innovaties met elkaar te delen. Zestien innovaties zijn gepubliceerd op de website van het NCJ. Deze zijn ook op de overzichtskaart met digitale innovaties te vinden die in 2018 is ontwikkeld.

Toelichting

Alle gerealiseerde activiteiten hadden een nauwe relatie met de uitgangspunten van de JGZ Techagenda: er is intensief samengewerkt op de thema's schaalbaarheid en modulair ontwikkelen. Voorgenomen activiteiten hebben plaatsgevonden.

Resultaat

JGZ-organisaties agenderen het belang van uniforme en kwalitatief hoogwaardige registratie en ondersteunen JGZ-professionals daarin.

Onderdeel**Activiteiten 2018****Uniforme registratie**

- Er is een inventarisatie rond uniforme registratie gehouden onder de JGZ-organisaties. Het resultaat van deze inventarisatie is teruggekoppeld op de jaarlijkse Netwerkbijeenkomst Informatisering. In dezelfde bijeenkomst is een proef uitgevoerd met een *serious game*, ontwikkeld door Registratie aan de Bron. Deze *serious game* is gericht op een uniforme registratie, het eenmalig vastleggen en het hergebruik van informatie in een (medisch) dossier. De vraag of deze *serious game* te transformeren zou zijn voor toepassing in de JGZ werd met 'ja' beantwoord. Het traject voor deze transformatie is in 2018 gestart en afronding zal in 2019 plaatsvinden.
- Verschillende groepen artsen in opleiding hebben onderwijs ontvangen over de Basisdataset (BDS) en het belang van uniform registreren. Ook de samenhang met de collectieve gegevensverzameling in Jeugd in beeld (JIB) is besproken.
- Belangrijke ontwikkelingen, zoals Informed Consent bij het RVP, en andere door de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) vereiste aanpassingen aan registratie van toestemmingen, en daarmee de BDS, zijn besproken met JGZ en ICT leveranciers. Het implementeren van de ontwikkelingen hangt op het beschikbaar komen van financiën. De implementatie van een nieuwe BDS 3.2.5, waar de bovengenoemde toestemming onderdeel van uitmaakt, is voor onbepaalde tijd opgeschoven.
- Ter ondersteuning van uniforme registratie is raadpleging van een toelichting op het kleinste detailniveau van de BDS mogelijk gemaakt via de website van het NCJ. Voor de toelichting is een aanzet gedaan en dit wordt in 2019 voortgezet.
- Naar aanleiding van de AVG is de in 2010 ontwikkelde juridische toolkit geactualiseerd en eind 2018 gepubliceerd. Ook is een start gemaakt met de ontwikkeling van een e-learning. De uiteindelijke oplevering van de e-learning is begin 2019.
- De website www.ddjgz.nl is aangepast op basis van de wijzigingen in de wet zodat de website en de juridische toolkit op elkaar afgestemd zijn.

Toelichting

Er zijn veel activiteiten uitgevoerd waarmee het belang van uniforme en kwalitatief hoogwaardige registratie is geagendeerd.

Resultaat*Een geactualiseerde versie van de BDS is vastgesteld door de eigenaars van de BDS*

Onderdeel**Activiteiten 2018**

Basisdataset (BDS) 4.0

- Begin 2018 is met behulp van een totaaloverzicht van voorgestelde BDS-wijzigingen, ten behoeve van BDS 4.0, de commentaarronde begonnen. Naast 25 JGZ-organisaties hebben Actiz Jeugd en TNO het bestand opgevraagd en van feedback voorzien. In een bijeenkomst, georganiseerd door het NCJ, hebben JGZ-organisaties onderling hun visie op en voorstellen voor wijzigingen aan de nieuwe BDS gedeeld. Met Nictiz analyseert het NCJ de technische impact van BDS-wijzigingen op het DD JGZ en het bijbehorende berichtenverkeer.
- De nieuwe (grote) release van de BDS 4.0 is in voorbereiding. Deze is eind 2018 inhoudelijk vrijwel geheel vastgesteld. In september is een extra bijeenkomst geweest met de redactieraad BDS om het landelijk commentaar verder te verwerken. In november werd de laatste slag geslagen. Een klein deel is niet besproken maar volgt in januari 2019. In 2019 wordt het verdere traject van technische vertaling en impactonderzoek ingezet alvorens de accorderingscommissie de nieuwe versie kan accorderen voor implementatie.

BDS en Digitaal Dossier (DD)

- In april is een nieuwe versie van de BDS (3.2.4) geaccordeerd om een aantal tekortkomingen op te lossen in het uitwisselen tussen de DD JGZ's. Met de softwareleveranciers en Nictiz is besloten dat deze tegelijkertijd met versie 3.2.5 in 2018 wordt geïmplementeerd. In 3.2.5 is Informed Consent voor het RVP geregeld die op 1 januari 2019 in het DD JGZ te registreren moet zijn. Twee tot drie wekelijks zijn er telefonische besprekingen met softwareleveranciers om ontwikkelingen te bespreken en de voortgang te bewaken.
 - Ter voorbereiding op de implementatie van de Toestemming voor gegevensuitwisseling JGZ-RIVM ten behoeve van vaccinaties uit het RVP is er in december met vertegenwoordigers uit het veld, professionals en management, een klantreis gedaan, om het proces te analyseren en de gevolgen te bespreken voor het proces en de functionaliteit van het DD JGZ. De resultaten worden gebruikt voor het opstellen van een implementatieplan.
-

Regie informatisering

- Ten aanzien van de brede regie op informatisering in de JGZ is een gesprek gevoerd door Actiz en GGD GHOR Nederland en het NCJ met VWS. Om de regie vorm te kunnen geven wordt een programmatische aanpak voorgesteld voor de informatisering in de JGZ. Contouren zijn geschetst en moeten verder worden uitgewerkt, alsook de discussie over het eigenaarschap van de BDS en de daarbij passende rollen van de verschillende betrokken partijen. De basis voor de regie op informatisering moet nieuw worden vastgesteld. Hierdoor wordt een start gemaakt op een bijeenkomst begin 2019 waarbij alle relevante betrokkenen aanwezig zullen zijn.

Toelichting

Resultaat is behaald. Geplande activiteiten zijn grotendeels afgerond in 2018, in 2019 krijgen sommigen nog een vervolg.

Resultaat

Aan JIB deelnemende organisaties beschikken over vier reeds ontwikkelde rapportages voor beleids-, stuur-, spiegel- en onderzoeksinformatie en kunnen hun cijfers spiegelen aan die van andere deelnemende organisaties. Het NCJ ontwikkelt een nieuwe rapportage op één van de thema's van de JGZ Preventieagenda.

Onderdeel

Activiteiten 2018

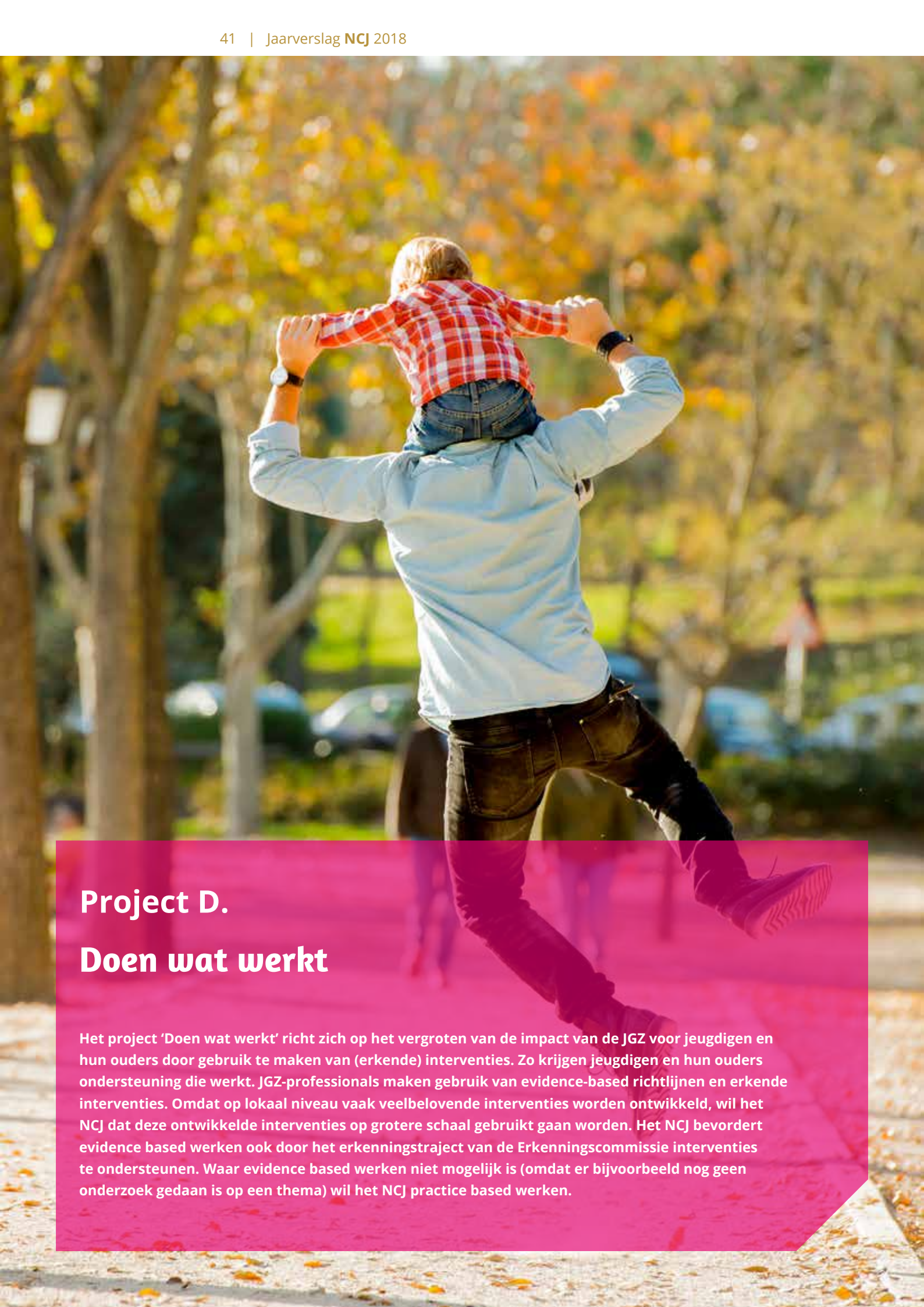
Jeugd in Beeld (JIB)

- 29 JGZ-organisaties nemen deel aan JIB. In januari is gewerkt aan een versnelling van de oplevering van de rapportages 2017 met betrekking tot Overgewicht, Psychosociaal, Visus en Spraak-Taalontwikkeling. Op 1 maart zijn deze beschikbaar gesteld aan de JGZ-organisaties die tijdig hebben aangeleverd zodat deze meegenomen kunnen worden in hun jaarrapportages. Allen die hun databestanden niet tijdig hadden aangeleverd zouden dit alsnog doen voor de verwerking komende zomer. Helaas is dit slechts door een enkeling alsnog gedaan.
- Er is een concept rapportage ontwikkeld voor de oplevering van bereikcijfers. Deze rapportage is gebaseerd op de definities voor In Beeld, In Zorg en Bereik, zoals deze in januari 2018 zijn gepubliceerd. Deze rapportage moet in 2019 nog worden ingebouwd en beschikbaar gesteld in Swing.
- Vier JGZ-organisaties hebben hun JIB-data voor onderzoek aangeleverd bij het CBS: voor pseudonimisering en vervolgens koppeling met andere CBS-bestanden. De onderzoeksvoorstellen van de Vrije Universiteit Amsterdam en de Erasmus Universiteit Rotterdam zijn akkoord bevonden. In 2019 worden de onderzoeken uitgevoerd.
- De Begeleidingscommissie is twee keer bijeengekomen en heeft akkoord gegeven voor deelname aan COSI en ze heeft zich ook positief uitgelaten over de wens van Pharos om data over Vrouwelijke genitale verminking (VGV) via JIB te verkrijgen. Er is een werkproces opgesteld voor de route bij de behandeling van onderzoeksaanvragen voor JIB-data en deze is besproken.
- Een businesscase is opgesteld voor een toekomstbestendig Jeugd in Beeld, uitgaande van een gezamenlijke verantwoordelijkheid zoals deze er nu ook is en een gezamenlijke financiering (dat laatste is nieuw). In de businesscase wordt uitgegaan van een 'going concern' gedeelte en een deel 'doorontwikkeling en innovatie'. De financiële middelen voor 'going concern' (het in de lucht houden van JIB) wil het NCJ van de deelnemende organisaties verkrijgen. Het andere deel zal uit de instellingssubsidie worden gefinancierd. De businesscase is onderschreven door de Begeleidingscommissie. Ook onderschrijven vrijwel alle deelnemers het landelijk belang van dataverzameling middels JIB. De meerderheid van de organisaties heeft aangegeven dat zij bereid zijn om een financiële bijdrage te leveren aan Jeugd in Beeld. Er zijn zes organisaties die hebben aangegeven te stoppen met JIB als ze ervoor moeten gaan betalen. Het opstellen van de businesscase en ook het verkrijgen van reacties heeft veel tijd gekost. Een aantal geplande processen is om die reden tijdelijk stilgelegd.

-
- Met behulp van JIB-data is een opzet gemaakt voor een landelijk rapport over overgewicht en obesitas in relatie tot enkele andere kenmerken van jeugdigen. Deze is voorgelegd aan de Begeleidingscommissie. In 2019 willen we dit rapport openbaar maken.
 - Met Pharos is een eenmalige aanlevering van data afgestemd voor de evaluatie van de VGV.
 - Met het Voedingscentrum is een gegevensset opgesteld voor het verzamelen van data over melkvoeding in het eerste levensjaar. Van deze gegevenssets hebben twee DD JGZ leveranciers queries gemaakt.
-

Toelichting

Er is veel gedaan. Het opstellen van de businesscase en ook het verkrijgen van reacties heeft veel tijd gekost. De JGZ Preventieagenda is nog onvoldoende in de BDS opgenomen waardoor vanuit JIB (is gebaseerd op de BDS) geen rapportage kon worden gemaakt op een thema van de JGZ Preventieagenda.

Project D.

Doen wat werkt

Het project 'Doen wat werkt' richt zich op het vergroten van de impact van de JGZ voor jeugdigen en hun ouders door gebruik te maken van (erkende) interventies. Zo krijgen jeugdigen en hun ouders ondersteuning die werkt. JGZ-professionals maken gebruik van evidence-based richtlijnen en erkende interventies. Omdat op lokaal niveau vaak veelbelovende interventies worden ontwikkeld, wil het NCJ dat deze ontwikkelde interventies op grotere schaal gebruikt gaan worden. Het NCJ bevordert evidence based werken ook door het erkenningstraject van de Erkenningcommissie interventies te ondersteunen. Waar evidence based werken niet mogelijk is (omdat er bijvoorbeeld nog geen onderzoek gedaan is op een thema) wil het NCJ practice based werken.

Resultaat

De kwaliteit van beoordeelde interventies is bekend: Het NCJ ondersteunt deelcommissie 2 van de Erkeningscommissie interventies samen met het RIVM Centrum Gezond Leven (CGL).

Onderdeel**Activiteiten 2018****Erkeningscommissie interventies**

- In 2018 zijn drie vergaderingen met deelcommissie 2 van de Erkeningscommissie interventies georganiseerd. Gezamenlijk met het RIVM-CGL is besloten om de vergadering van juni niet door te laten gaan, in verband met te weinig complete aanmeldingen. In totaal zijn vijftien interventies door de commissieleden beoordeeld op hun effectiviteit (van de beoordeelde interventies zijn er zeven interventies waar de JGZ (één van de) uitvoerder(s) van kan zijn: de GIZ-methode, Trammelant in tandenland, het Overbruggingsplan JGZ (als onderdeel van de JGZ-richtlijn Overgewicht), Smakelijke eters, SamenStarten, Rookvrij opgroeien en Een kindje krijgen. Van deze zeven voor de JGZ relevante interventies zijn vier interventies erkend op het niveau 'theoretisch goed onderbouwd' (twee zijn nieuw erkend en twee zijn her-erkend), de overige drie zijn 'onder voorbehoud erkend'.
- De projectleiders van de tien deelcommissies (RIVM-CGL, Movisie, Trimbos, Kenniscentrum Sport, Nji en het NCJ) hebben het erkenningstraject geëvalueerd door middel van vragenlijsten en het organiseren van bijeenkomsten voor de diverse betrokkenen (indieners, commissieleden, stakeholders etc.). Het rapport met de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen voor het verbeteren van het erkenningstraject is verspreid. De samenwerkingspartners hebben in het najaar van 2018 een concrete vertaling gemaakt van de aanbevelingen naar acties. Het NCJ heeft zich hierbij, samen met het Nji en RIVM-CGL, gefocust op het stimuleren van het gebruik van erkende interventies en het bieden van inzicht in de uitvoerbaarheid van de interventies.

Toelichting

Alle voorgenomen activiteiten zijn uitgevoerd, resultaat is behaald.

Resultaat

Het NCJ ontwikkelt samen met de JGZ-sector een breed gedragen JGZ Ontwikkelagenda om lacunes in interventies, in de pijlers van de JGZ Preventieagenda, zichtbaar te maken. Ook wordt verkend op welke wijze het NCJ eigenaren van lokaal ontwikkelde, kwalitatief goede en impactvolle interventies kan ondersteunen bij een landelijke uitrol.

Onderdeel**Activiteiten 2018****JGZ Ontwikkelagenda interventies**

- Voor de JGZ Ontwikkelagenda is een overzicht opgesteld van beschikbare, erkende interventies, die de JGZ kan gebruiken om bij te dragen aan veilig en gezond opgroeien. Dit overzicht is geordend per leeftijdsfase van het kind met een indeling op de pijlers van de JGZ Preventieagenda (op basis van voorlopige werkbeschrijvingen) en het niveau van preventie. Tevens wordt gelinkt naar meer informatie (algemeen en erkenning) en worden eigenaar en beheerder genoemd. Het is een levende JGZ Ontwikkelagenda, dat in 2019 doorontwikkeld wordt.
- Om meer inzicht te krijgen in het gebruik van (erkende) interventies en de wensen van JGZ-organisaties ten aanzien van (door)ontwikkeling en ondersteuning, heeft het NCJ een inventarisatie gedaan onder JGZ-organisaties (respons: 27 JGZ-organisaties). Bijkomend doel was bewustwording en draagvlak bij de JGZ-organisaties voor het werken met erkende interventies en inzicht krijgen in de interventies die zij zelf inzetten. De genoemde interventies uit deze inventarisatie zijn verwerkt in het hierboven beschreven overzicht en in de interventiebibliotheek op de website van het NCJ. De opbrengsten van de inventarisatie zijn verwerkt in een interne notitie, waarin ook contouren zijn geschetst over hoe evidence based werken verder te versterken. Voor JGZ-managers is een infosheet in ontwikkeling (ter verspreiding in kwartaal één in 2019).
- Interne brainstormsessies zijn gehouden over de ontwikkel uitdagingen rondom interventies en de verbindingen met de JGZ Preventieagenda, JGZ Techagenda, JGZ Vakmanschapsagenda, JGZ Onderzoekagenda en de preventiematrix.
- Sinds kwartaal twee heeft 'Doen wat werkt' een vaste rubriek in de maandelijkse NCJ nieuwsbrief. Middels de rubriek krijgen eigenaren van erkende JGZ-interventies de kans hun interventie toe te lichten, waardoor lezers kennis kunnen maken met de erkende interventie. De rubriek 'Doen wat werkt' wordt ook op de website van het NCJ gepubliceerd en via social media gedeeld.
- In samenwerking met partnerorganisaties in de Erkeningscommissie interventies is gestart nader invulling te geven aan het stimuleren van het gebruik van erkende interventies en het bieden van inzicht in de uitvoerbaarheid van de interventies.
- Er wordt aangesloten op landelijke initiatieven. ZonMw is in het kader van haar programma 'Preventie' geïnformeerd over het project. Ook zijn verbindingen gelegd met het actieprogramma 'Kansrijke Start' van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

Toelichting

In 2018 is gestart met diverse activiteiten ten behoeve van een JGZ Ontwikkelagenda, die in 2019 verder vormgegeven wordt. Het opstellen van het interventie overzicht, de inventarisatie in het veld en de verkenning van wat een 'JGZ Ontwikkelagenda' behelst bleken tijdrovend.

Project E.

Borging landelijke kennisfunctie Integrale Vroeghulp (additioneel gefinancierd door VWS)

Integrale Vroeghulp is een effectieve werkwijze voor het vroeg en preventief helpen van kinderen van 0 tot 7 jaar met (mogelijk) meervoudige ontwikkelings- en/of gedragsvragen en hun ouders. Integrale Vroeghulp doet dit door goede schakels te leggen tussen vroegsignalering, integrale diagnostiek, gezinsondersteuning en de afstemming van onderwijs en zorg. Hierdoor hebben ouders snel toegang tot de juiste diagnostiek met daarop volgend passende zorg en passend onderwijs. De landelijk coördinatie van Integrale Vroeghulp ligt sinds juni 2017 bij het NCJ en is primair gericht op strategisch aanjagen, kennisdelen en faciliteren.

*Resultaat**Borging landelijke kennisfunctie Integrale VroegHulp*

Onderdeel**Activiteiten 2018**

**Een stevige landelijke
beheerstructuur voor Integrale
Vroeghulp, onderbouwd door de
analyse**

- In 2017 is een start gemaakt met een landelijk analyse, waarbij de verschillende perspectieven van de stakeholders op Integrale Vroeghulp helder werden. Aanvullend op de input van de Integrale Vroeghulp coördinatoren zijn in 2018 andere partijen in het veld (gemeenten, zorgaanbieders etc.) bevraagd om Integrale Vroeghulp nog beter in kaart te krijgen.
 - In samenwerking met het Nederlands Jeugdinstituut (Nji) en de werd een scriptie onderzoek gestart door een student van de Universiteit Utrecht naar ervaringen van ouders die ondersteuning en zorg hebben ontvangen vanuit Integrale Vroeghulp. De resultaten van dit onderzoek werden gepubliceerd in de eerste editie van Vakblad VROEG (maart 2019) en zijn ook gedeeld via de website www.integralevroeghulp.nl en social media.
 - Onder professionals en gemeenten is, in samenwerking met het Nji, een quickscan uitgezet waarmee is onderzocht hoe gemeenten ervoor staan met betrekking tot de inrichting van de expertise en vroeghulp rond kinderen van 0 tot 7 jaar met (mogelijk) meervoudige ontwikkelings- en/of gedragsvragen en hun ouders. Dit heeft inzicht gegeven in de landelijke dekking en blinde vlekken. De respons was hoog: 291 respondenten uit 278 gemeente (van de 380 gemeenten in Nederland).
-
- De resultaten van de quickscan zijn geanalyseerd en de resultaten verwerkt in een factsheet en rapport. Beiden bieden inzicht in de mate waarin Integrale Vroeghulp beschikbaar is in een gemeente, in hoeverre de doelgroep wordt bereikt, wat de kwaliteit is van de Integrale Vroeghulp en in hoeverre ouders betrokken worden bij het traject van vroeghulp.
 - Door de bovengenoemde analyses in 2018 is de beheersstructuur voor Integrale Vroeghulp na twee jaar landelijke coördinatie stevig neergezet. Samen met onze partners ondersteunen en faciliteren wij de coördinatoren op passende wijze.
-

Integrale Vroeghulp is op de kaart gezet bij gemeenten en waar mogelijk uitgebreid (verder landelijk uitgerold).

- Gewerkt is aan een 'Toolkit Integrale Vroeghulp'. De toolkit is gericht op het delen van kennis en geeft betrokken partijen handvatten om Integrale Vroeghulp te promoten en de expertise in de gemeente goed neer te zetten.
 - De volgende kennisproducten zijn ontwikkeld of geüpdate voor de gekozen doelgroepen van Integrale Vroeghulp (professionals, gemeenten en ouders): Factsheet 'De meerwaarde van Integrale Vroeghulp in uw gemeente' en Factsheet 'Gemeentelijke varianten bij borging Integrale Vroeghulp'.
 - Er werden acht nieuwsberichten op de website van Vakblad VROEG geplaatst, waaronder Jeugdgezondheidszorg, pak je rol binnen Integrale Vroeghulp en Expertiseteam jonge kind onmisbare schakel.
 - Er werden drie artikelen in Vakblad VROEG geplaatst, namelijk Benut expertise Integrale Vroeghulp, Oog hebben voor de partnerrelatie doet ertoe en Zorg aan jonge kind nog lang niet volmaakt.
 - Er zijn presentaties gegeven op diverse relevante congressen en er werd geparticipeerd in landelijke netwerken, werkgroepen en overleggen, zoals bij het congres van VROEG (februari 2018).
 - Voor het aanjagen van Integrale Vroeghulp zijn een aantal activiteiten uitgevoerd. Onder andere werd een presentatie gegeven bij de managers Jeugd van de 42 jeugdregio's met als focus 'Integrale Vroeghulp goed borgen binnen een gedecentraliseerd zorgstelsel'. Ook werd tijdens een presentatie bij de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN), waar diverse zorgaanbieders aanwezig waren, een overzicht gegeven van Integrale Vroeghulp in het land en werd opgeroepen tot een ambassadeurschap voor vroeghulp in hun eigen regio's. Tot slot werd een workshop gegeven op de Landelijke Integrale Kind Centra dag (ICK dag) over de relatie tussen Integrale Vroeghulp en het Integraal Kindcentrum. Integrale Vroeghulp wordt niet meer als 'stand alone' product geïmplementeerd, maar meer als onderdeel van expertteams en Aandachtsfunctionarissen jonge kind.
-

- Ook is verbinding gemaakt met meerdere landelijke ontwikkelingen en programma's:
 - Het Zorglandschap specialistische jeugdhulp, een landelijk traject vanuit de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) waarbij ondersteuning wordt geboden aan regio's om expertiseteams op te zetten ten behoeve van de borging van specialistische jeugdhulp functies. De samenwerking met Integrale Vroeghulp is voornamelijk gericht op het borgen van deze expertise aan de voorkant waarbij de opgezette structuur van het zorglandschap wordt benut.
 - Evaluatie jeugdwet: ouders hebben moeite hun weg te vinden in de jeugdhulp – dus: betere preventie, vroege herkenning en behandeling.
 - Actieprogramma 'Zorg voor de Jeugd', Actielijn 1: passende toegang voor jonge 'puzzelkinderen'; integraal kunnen kijken en handelen.
 - Actieprogramma 'Kansrijke Start'; lokale coalities rondom het jonge kind.
 - Programma Gehandicaptenzorg; bij het opstellen van de werkagenda 'passende zorg', herpositioneren werkmethode Integrale Vroeghulp bij preventie-toeleiding.

Netwerken Integrale Vroeghulp zijn ondersteund en functioneren interactief

- Voor coördinatoren die verantwoordelijk zijn voor (Integrale) Vroeghulp en/of de expertise hebben op het jonge kind in hun gemeente of regio organiseerden we interactieve bijeenkomsten met als doel elkaar te inspireren, ervaringen uit te wisselen, kennis te delen en het netwerk te vergroten. Er zijn acht regiobijeenkomsten georganiseerd waar met enthousiasme op detailniveau ervaringen zijn uitgewisseld. Dit heeft input gegeven voor het verdere verstevigen van de landelijke coördinatiestructuur. Ook is er een landelijke bijeenkomst voor coördinatoren geweest, gericht op elkaar inspireren op inhoud, zoals het aansluiten bij onderwijs en het borgen van de vroeghulp expertise binnen gemeenten door middel van deskundigheidsbevordering.
 - We hebben diverse gemeenten geadviseerd (onder andere Houten, Utrecht-West en Vlaardingen). Samen met de gemeenten werd gekeken hoe (Integrale) Vroeghulp en/of de expertise op het jonge kind in hun gemeente of regio (beter) neergezet kan worden.
-

Kennis over Integrale Vroeghulp is actief bijgehouden en verbonden met de doelgroepen, inclusief de netwerken rond Integrale Vroeghulp

- Eens per maand verscheen een nieuwsitem over Integrale Vroeghulp in de nieuwsbrief van Vakblad VROEG. Daarnaast verscheen er drie keer een artikel in Vakblad Vroeg.
 - Op 10 april 2018 is de community van Integrale Vroeghulp omgezet naar een nieuw template waardoor de community gebruiksvriendelijker, frisser en moderner is geworden. De community is hét platform om kennis en ervaring te delen over Integrale Vroeghulp. Eind 2018 is aangekondigd dat de oude website van Integrale Vroeghulp vanaf januari 2019 in zijn geheel komt te vervallen. Dit houdt in dat de oude url www.integralevroeghulp.nl vanaf dat moment doorverwijst naar de nieuwe website omgeving. Deze nieuwe omgeving is één omgeving voor alle doelgroepen van Integrale Vroeghulp (professionals, gemeenten en ouders).
 - In samenwerking met VNG is de themapagina over Integrale Vroeghulp op de website van VNG onderhouden.
-

Er is een blauwdruk van een monitoringssysteem voor Integrale Vroeghulp

- In 2018 is onderzocht wat een goed werkend systeem kan zijn voor de monitoring van de uitvoering van Integrale Vroeghulp op basis van reeds bestaande kwaliteitsindicatoren. Onderdeel daarvan is na te gaan aan welke gebruikers- en randvoorwaarden het systeem moet voldoen. Met het NJi is een quickscan ontwikkeld waarmee de basis is gelegd voor een monitor. De quickscan wordt in 2019 omgezet naar een jaarlijks terugkerende monitor in samenwerking met het NJi.
-

Plan van aanpak door-ontwikkeling van IVH inclusief inzicht waar doorontwikkeling nodig is

- Eind maart is in de Partnerraad en Denktank van Integrale Vroeghulp besloten om de focus in 2018 te leggen op het promoten en aanjagen van Integrale Vroeghulp met het behoud van de expertise op het jonge kind aan de voorkant van de keten als uitgangspunt.
-

Toelichting

Alle beoogde resultaten zijn behaald. De quickscan is zowel een analyse geweest voor het steviger neerzetten van de beheersstructuur en het bepalen van de focus voor de toekomst als een blauwdruk voor een jaarlijkse monitor om zicht te houden op de praktijk van Integrale Vroeghulp.

3

Additioneel gefinancierde projecten 2018

Naast de eerder beschreven projecten die met de instellingssubsidie van VWS zijn gefinancierd, heeft het NCJ ook additionele projecten uitgevoerd die bijdragen aan de missie en doelen van het NCJ en de JGZ dankzij andere financiering. Het betreft diverse interventieprogramma's, die we dankzij het vertrouwen van verschillende JGZ-organisaties die bereid zijn te betalen voor het landelijk kwaliteitsbeheer, kunnen beheren. Daarnaast hebben we een aantal projecten kunnen starten of continueren, dankzij verschillende incidentele subsidies. Per project geven we een kort overzicht van wat in 2018 is bereikt.

A close-up, low-angle shot of a young child with dark skin and curly hair styled in small braids with colorful beads. The child is looking upwards and to the left with a joyful expression, mouth open in a smile. The background is a bright, out-of-focus indoor space with light-colored walls and a wooden floor.

Beheer van diverse programma's

Het NCJ beheert programma's die kunnen bestaan uit een methodiek en/of interventie(s) en borgt de kwaliteit van de uitvoering en doorontwikkeling ervan. Belangrijk is dat er evidence beschikbaar is over de effectiviteit (evidence based) of dat onderzoek hiernaar gaande is. Voor alle programma's die het NCJ beheert, blijft de landelijke uitrol een aandachtspunt, zodat uiteindelijk de impactvolle methodieken en interventies voor elk kind en gezin beschikbaar zijn passend bij het Basispakket JGZ en de JGZ Preventieagenda. Op deze manier kan de JGZ het verschil maken voor de opgroeiend kind en zijn/haar ouders. In 2018 werden VoorZorg, Gezamenlijk Inschatten van Zorgbehoeften (GIZ), SamenStarten en M@ZL door het NCJ beheerd en het beheer van Stevig Ouderschap per 2019 voorbereid.

Resultaat

Kwaliteitsbeheer en doorontwikkeling van diverse interventies, uitgevoerd door de JGZ, in opdracht van JGZ-organisaties:

- VoorZorg, evidence based programma voor kwetsbare jonge vrouwen die zwanger zijn van hun eerste kind.
- GLZ-methodiek, integrale taxatiemethodiek waarmee professionals samen met ouders, kinderen en jongeren de sterke kanten, ontwikkel- en zorgbehoeften van een kind of gezin snel in kaart brengen.
- M@ZL, interventie gericht op het inventariseren van de oorzaken van het ziekteverzuim en het aandragen van oplossingen, zodat leerlingen en ouders adequaat worden begeleid en de leerling zo snel mogelijk weer terug naar school kan gaan.
- SamenStarten, programma dat de psychosociale ontwikkeling van kinderen vanaf de geboorte ondersteunt, gebruikmaakt van een specifieke methodiek (het DMO-protocol) en samenwerking tussen partners in het brede jeugddomein stimuleert.

Onderdeel

Activiteiten 2018

VoorZorg

- In goed overleg met de eigenaar van Nurse Family Partnership in de Verenigde Staten is besloten om zelfstandig verder te gaan met VoorZorg en deze door te ontwikkelen onder de naam VoorZorg NL.
- In 2018 is hard gewerkt aan de doorontwikkeling naar VoorZorg NL, met behoud van de werkzame elementen van VoorZorg, en het ontwikkelen van nieuwe actuele materialen die aansluiten bij ouders van nu.
- Het VoorZorg registratiesysteem is aangepast zodat het goed aansluit bij VoorZorg NL.
- Kwaliteitsbeheer en borging door scholing, communicatie en ervarings-uitwisseling met VoorZorgverpleegkundigen, -managers en -coördinatoren.
- De landelijke uitrol is beperkt gestimuleerd in verband met de ontwikkeling van VoorZorg NL. Na een grote groei van negen organisaties in 2017 is er dit jaar één nieuwe JGZ-organisatie bijgekomen. Eind 2018 voeren 20 JGZ-organisaties VoorZorg uit met 78 VoorZorgverpleegkundigen.

GIZ-methodiek

- De GIZ-methodiek is in 2018 door de Erkeningscommissie interventies erkend als theoretisch goed onderbouwd.
 - Het NCJ heeft twee JGZ-organisaties die met de GIZ-methodiek gestart zijn, ondersteund bij de implementatie. Eind 2018 hebben 27 organisaties de GIZ-methodiek geïmplementeerd in het werkproces. In totaal werken 2350 professionals met de GIZ-methodiek.
 - Voor de ondersteuning bij de implementatie en borging van de GIZ-methodiek zijn diverse modules en tools ontwikkeld:
 - de verdiepende module 'GIZ en Basiszorg en Veiligheid' is ontwikkeld, getest en klaar voor verdere uitrol;
 - het implementatie- en borgingsdocument is tijdens de GIZ-coördinatoren bijeenkomst gelanceerd en verspreid onder de GIZ-organisaties;
 - het GIZ-coachingstraject is uitgetest en wordt aan de hand van de feedback in 2019 geoptimaliseerd.
 - De landelijke uitrol en bekendheid is gestimuleerd door het geven van diverse presentaties over de implementatie van de GIZ-methodiek, onder andere bij bijeenkomsten van de Academische Werkplaats Noordelijk Zuid-Holland, het Consortium Rivas-Careyn en het Beatrixziekenhuis.
 - De GIZ-trainerspool is bijgeschoold in het geven van de vernieuwde GIZ-basistraining 3.0. Gezamenlijk met de GIZ-trainers is vastgesteld dat de samenwerking met de NSPOH in 2018 geen prioriteit had. De focus lag bij de implementatie van de vernieuwde basistraining.
 - Het NCJ heeft, in het kader van het bevorderen van de doorontwikkeling, advies gegeven bij vraagstukken binnen de diverse onderzoeken rondom de GIZ-methodiek: GIZ in Kraamzorg, Effectonderzoek GIZ en de Digitale GIZ.
-

M@ZL

- Dit jaar zijn 70 jeugdartsen opgeleid om M@ZL uit te voeren en elf trainers om mentoren te kunnen scholen.
- Met alle organisaties die M@ZL uitvoeren is een gesprek gevoerd, wat inzicht heeft gegeven in hoe zij het uitvoeren en waar ze tegenaan lopen.
- Het NCJ heeft de zeven organisaties die met M@ZL zijn gestart ondersteund bij de implementatie. Momenteel voeren veertien JGZ-organisaties M@ZL uit en zijn twee organisaties bezig met voorbereidende werkzaamheden om vanaf 2019 echt te kunnen starten. Daarnaast lopen er nog gesprekken met organisaties die belangstelling hebben voor M@ZL.
- De website van M@ZL is geactualiseerd, waardoor voldoende en actuele informatie beschikbaar is om M@ZL uit te voeren.
- De eerste stappen zijn gezet om de M@ZL scholing te laten organiseren door de NSPOH. In 2019 gaat dit daadwerkelijk gebeuren.
- Het overleg met Ingrado is opgepakt om M@ZL te integreren in de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS).
- Vanuit het NCJ waren we in 2018 betrokken bij promotieonderzoek naar de doorontwikkeling en evaluatie van M@ZL voor het basisonderwijs. Dit loopt door in 2019.
- Het NCJ werd betrokken bij onderzoek door twee artsen in opleiding, die onderzoek doen naar M@ZL op het VO (relatie ziekteverzuim en depressieve klachten; ervaringen van middelbare scholieren met het M@ZL-traject).

M@ZL PO

- Vanuit het NCJ wordt het promotieonderzoek M@ZL PO mede begeleid. Het prototype M@ZL PO is in 2018 ontworpen en wordt in 2019 op proces, haalbaarheid en toepasbaarheid geëvalueerd. Daarnaast vindt evaluatie op welbevinden plaats.
-

SamenStarten

- SamenStarten is in 2018 door de Erkenningcommissie interventies erkend als theoretisch goed onderbouwd.
- Een nieuwe organisatiestructuur voor trainingen is opgezet. Het NCJ was hierbij het centrale contactpersoon en faciliteerde naast incompany trainingen ook twee keer een open training. Het landelijk draaiboek, dat binnen de training centraal stond, is geüpdatet.
- Het train-de-trainer traject voor het opleiden van nieuwe trainers is vernieuwd en een update van de basistraining is ingezet. In 2019 wordt hier verder op doorgegaan.
- Een concept monitor is ontwikkeld om de kwaliteit van uitvoering van SamenStarten te monitoren en te borgen. Ook is een plan van aanpak gemaakt om de monitor binnen een SamenStarten-organisatie te testen en te optimaliseren.
- Vanuit diverse bijeenkomsten (coördinatoren bijeenkomst en klankbordgroep) zijn good-practices en ideeën voor 2019 verzameld.
- Inspiratiedocumenten zijn beschikbaar gesteld aan alle SamenStarten-organisaties.
- Er is in kaart gebracht welke informatie en documentatie beschikbaar is voor een mogelijke doorontwikkeling van SamenStarten naar een prenatale versie. De mogelijkheden voor doorontwikkeling worden in 2019 verder verkend.
- Tijdens diverse bijeenkomsten is aandacht besteed aan de resultaten van de kosten-batenanalyse van de SamenStarten-App (in samenwerking met TNO).

Stevig Ouderschap

- De Vereniging Stevig Ouderschap heeft in 2017 gevraagd of het NCJ belangstelling heeft het beheer van Stevig Ouderschap (SO) over te nemen. Op basis van een businesscase en de instemming van de SO verenigingsleden (JGZ-organisaties die SO uitvoeren) is besloten tot de overdracht van SO naar het NCJ. Dit vindt in 2019 plaats. Dit jaar zijn wel alle voorbereidingen getroffen voor de overdracht van SO van de Vereniging aan het NCJ.
-

Overige additionele projecten

In 2018 heeft het NCJ een aantal projecten kunnen uitvoeren dankzij subsidie van ZonMw en de Noaber Foundation. Projecten die bijdragen aan de innovatie en de kwaliteit van de jeugdgezondheidszorg. Inmiddels goed bekend is het project 'Landelijke implementatie richtlijnen in de JGZ'. Dit project ondersteunt bij de invoering en het gebruiken van richtlijnen binnen. Dat doet ook het succesvolle 'JGZ-richtlijnenspel'. Met de 'Vraag van vandaag' zijn professionals op speelse wijze bezig met de inhoud van richtlijnen. Het project 'JGZ en Wijkteams: De sterkste schakels' onderzoekt wat werkt in de samenwerking tussen JGZ en wijkteams. De projecten 'Blauwdruk Prenatale registratie JGZ' (onderzoekt hoe je prenatale begeleiding door de JGZ het best kunt registreren) en 'Samen e-learning maken, samen delen' (vertalen van interne JGZ-scholing naar landelijk te delen e-learning) zijn in 2018 gestart. Met Noaber subsidie wordt, samen met JGZ-organisaties, ActiZ en GGD GHOR NL, gewerkt aan een digitaal platform voor ouders.

Resultaat

- *JGZ Techagenda*: realisatie van een digitaal platform
- *Implementatie JGZ-richtlijnen*: JGZ-organisaties zijn ondersteund bij het invoeren en structureel gebruiken van richtlijnen.
- *De Sterkste Schakels*: onderzoek naar werkzame elementen, effectieve innovatieve aanpakken en knelpunten in de samenwerking tussen JGZ en wijkteams teneinde preventie, zorg en ondersteuning voor gezinnen een continuüm te laten zijn.
- *Blauwdruk prenatale registratie JGZ*: onderzoek hoe goede registratie en dossiervorming voor individuele zorg aan aanstaande ouders door de JGZ in een prenataal/perinataal registratiesysteem gerealiseerd kan worden.
- *Samen e-learning maken samen delen*: beschikbare e-learningmodules die in samenwerking tussen JGZ-organisaties zijn gemaakt en gedeeld via de JGZ-academie.
- *JGZ-richtlijnen spel*: spel om JGZ-richtlijnen bij de JGZ-professional onder de aandacht te brengen.
- *Transformatieprogramma 'Aansluiten bij ouders'*: beweging is in gang gezet om daadwerkelijk aan te sluiten bij ouders.

Onderdeel

Activiteiten 2018

JGZ Techagenda (deel Noaber Foundation)

- Het NCJ faciliteert het Techberaad: vijftien innovatieve JGZ-medewerkers van diverse pluimage zijn periodiek bij elkaar gekomen om te brainstormen over de JGZ Techagenda, de gemeenschappelijke agenda voor JGZ-organisaties met betrekking tot digitale innovaties. Met de impulssubsidie van de Noaber Foundation is een concept visie op de nieuwe JGZ ontwikkeld, gericht op digitalisering van de JGZ, waarin on- en offline werelden elkaar versterken. Verder worden in dit gezelschap nieuwe innovaties gepresenteerd en besproken. Opschaling is daarbij een belangrijk aandachtspunt.
- Coalitievorming met drie JGZ-organisaties (CJG Rijnmond, Rivas en Zuidzorg), ActiZ Jeugd en GGD GHOR Nederland vond plaats voor de ontwikkeling van een eerste gemeenschappelijke digitale innovatie: een online platform voor (aanstaande) ouders van kinderen van -10 maanden tot 12 jaar. Er wordt samengewerkt met TNO en naast de genoemde drie JGZ-organisaties hebben ook JGZ Zuid-Holland West en Santé Partners zich in middelen en mensen verbonden aan het project.

- Het beoogde platform is ook opgenomen in het actieprogramma 'Kansrijke Start' met de volgende tekst: "Publieke en private partijen ontwikkelen een digitaal platform voor ouders. Ouders kunnen hier terecht voor advies en voorlichting van jeugdgezondheidszorg-organisaties en vinden links naar betrouwbare websites zoals opvoeden.nl. Daarnaast is door de aangesloten JGZ-organisaties besloten dat er 24/7 contact kan worden gelegd met professionals via chat of telefoon. Het platform zal ook de basis zijn voor nieuwe functies die worden ontwikkeld, zoals het gepersonaliseerde advies (TNO) en een app over veilig slapen (Veiligheid.nl).
- Een bijeenkomst met een aantal bestuurders en directeurs Publieke Gezondheid (DPG'en) om het toekomstperspectief van het platform te bespreken heeft geleid tot een bredere vervolgbijeenkomst in het kader van de JGZ Techagenda waarvoor alle "jeugd"-bestuurders (ActiZ Jeugd) en DPG'en (GGD GHOR Nederland) werden uitgenodigd. Zij besloten een gezamenlijke toekomstvisie voor de JGZ 3.0 te ontwikkelen. De basis voor deze visie is inmiddels vastgesteld en wordt in 2019 verder vormgegeven.
- In samenwerking met de Associatie voor Jeugd is gestart met de organisatie van 'Samen Toekomst Maken': om kennis, tools, ervaringen en vraagstukken over (digitale) innovaties in het jeugddomein bij elkaar te brengen op één plek. Het event vindt plaats op 16 april 2019 in de Fabrique.
- Het is in 2018 niet gelukt enkele JGZ-organisaties te vinden om gezamenlijk een digitale innovatie te implementeren: een detectietool voor vroegsignalering van signalen voor vermoedens van kindermishandeling. Aangetoond is dat deze tool werkt. Gelet op het urgente karakter van het onderwerp wordt in 2019 gezocht naar een andere aanpak.

Implementatie richtlijnen

- Ondersteuning JGZ-organisaties: twee implementatieateliers georganiseerd waarin aandacht was voor uitwisseling en vakmanschap. De toolkit producten bij de JGZ-richtlijn Heupdysplasie en Taalontwikkeling zijn gepubliceerd. Co-creatie met het netwerk komt langzaam op gang. Zes organisaties hebben vragenlijsten voor monitoring aangevraagd. Een brede bijeenkomst over samenwerking tussen richtlijnen in het brede jeugddomein vond eind maart en juli plaats.
- Informatie over JGZ-richtlijn thema's voor jongeren en ouders: dit wordt ontsloten via Thuisarts.nl en Opvoeden.nl. Ook is verkend hoe cliëntenparticipatie bij de ontwikkeling van JGZ-richtlijnen vergroot kan worden, wat is uitgetest bij de ontwikkeling van de herziene richtlijn Opsporing oogafwijkingen.
- Ondersteuning JGZ-professionals in het gebruik van richtlijnen: lancering van de JGZ-richtlijnen App. Met het netwerk van implementatiefunctionarissen zijn reeds elf Kahoot quizen ontwikkeld. Een update van de e-learning Hartafwijkingen is sinds begin juli beschikbaar in de JGZ Academie. Ontwikkeltrajecten voor modules rondom Angst en Depressie zijn gestart. Verder vervult het NCJ een vraagbaakfunctie voor de JGZ Academie.

De Sterkste Schakels

- Werving zes JGZ-organisaties (GGD NOG, GGD HM, CJG Capelle aan den IJssel, GGD Amsterdam, GGD Regio Utrecht en Zorggroep Oude en Nieuwe land) om mee te werken aan het project.
 - Samenwerking met het NJi bij de uitvoering van het project.
 - Afronding fase 1: per JGZ-organisatie zijn twee samenwerkingsconstructies (JGZ, wijkteam, school) geselecteerd, beleidsdocumenten verzameld en geanalyseerd.
 - Afronding fase 2: interviews gehouden in de deelnemende regio's op strategisch niveau, op uitvoeringsniveau en met cliënten.
 - Start fase 3 (tot februari 2019): analyse van de interviews en opstellen van een rapportage.
-

Blauwdruk prenatale registratie JGZ

- Met medewerking van eigenaren van de diverse prenatale of perinatale interventies is een groslijst opgesteld met registratie items.
 - Samen met de projectadviseurs is een actieplan opgesteld voor het vervolg.
 - Met de projectgroep is het doel van de registratie geformuleerd en de doelgroep bepaald.
 - Er is gestart met het vertalen van de groslijst naar een uniforme registratie set, deels gebaseerd op de ICF-CY.
 - Er zijn gesprekken gevoerd en gepland met de eigenaren/beheerders van een aantal interventies. Interviews worden nog gepland.
 - Bij de ontwikkeling van de blauwdruk wordt aangesloten bij het functioneel ontwerp zoals dat is ontwikkeld binnen het programma Baby Connect.
-

Samen e-learning maken samen delen

- In samenwerking met de stuurgroep en de werkgroep is een efficiënte werkwijze opgezet die afstemming en samenwerking tussen JGZ-organisaties mogelijk maakt bij het zelf ontwikkelen van e-learning en blended learning.
 - De eerste leden van de werkgroep met professionals uit de deelnemende JGZ-organisaties zijn getraind in het gebruik van de tool om zelf e-learning modules te maken.
 - Besloten is om te starten met de onderwerpen: groeicurve, inwerkprogramma en hechting.
 - De handleiding 'Hoe maak je een e-learning' is in de maak, waarbij gebruik wordt gemaakt van de reeds opgedane ervaring met de eerste drie e-learnings die samen zijn gemaakt.
-

JGZ-richtlijnspeel

- Ontwikkelen van de JGZ-richtlijnen versie van het spel, onder andere het opstellen van vragen voor alle JGZ-richtlijnen. De grootste uitdaging is het uitbreiden van het aantal, kwalitatief goede, vragen.
 - Verspreiding van het spel via diverse kanalen. Het spel blijkt een groot succes: ruim 3500 deelnemers beantwoordden via hun mailbox de vraag van vandaag, die ze drie keer per week ontvingen.
 - Uitzetten en analyseren van een tussenevaluatie, om mogelijkheden voor continuering van het spel te verkennen.
-

**Transformatie-programma
'Aansluiten bij ouders'**

- Ondersteuning op maat bij thema's zoals oudergericht werken en positionering in het sociaal domein. In dit traject is verkend of het kansrijk is wanneer het NCJ maatwerktrajecten aanbiedt aan JGZ-organisaties. Dit heeft geresulteerd in een op maat traject van vier bijeenkomsten van drie uur over 'Aansluiten bij ouders' bij GGD IJsselland.
 - Er is een keuze gemaakt voor een aantal concrete proposities die de JGZ ondersteunen bij 'Aansluiten bij ouders', namelijk:
 - 'ken je klant' trajecten (ouderreis, ouderarena). Deze kunnen ingezet worden door de JGZ organisaties;
 - een sessie 'oudergericht werken' (versterken vakmanschap) voor JGZ-professionals. Invulling van een dergelijke sessie gebeurt in nauw overleg met de aanvragende JGZ-organisatie zodat op maat een programma kan worden samengesteld. GGD IJsselland is in mei gestart met een reeks van vier sessies voor het hele team (200 professionals). Twee andere GGD'en hebben contact opgenomen, met hen zijn we in gesprek over een passend aanbod.
 - Er is gewerkt aan bondgenootschappen:
 - Met de BV Familie:
 - Lancering documentaire 'Ticket to the Tropics' (in co-creatie met de BV Familie over het ouderschap anno nu en daaraan gekoppeld een campagne (#hebheterover) gericht op Politiek, Publiek en Professionals. Zie het visueel verslag première. NCJ werkt met name het spoor professionals uit met het oog op de JGZ en is eveneens betrokken bij het grotere verhaal.
 - Organisatie van de Week van de Ouders (28 mei t/m 1 juni). Zie themapagina www.ncj.nl/hebheterover en diverse berichten in de media.
 - Opzetten en uitvoeren van bijeenkomsten en dialoogsessies voor professionals gebruikmakend van de docu (incompany) als organisatie hier behoefte aan heeft (maatwerktraject).
-

- Met Unilever/Zwitsal:
 - NCJ heeft vanuit inhoud (ouderschap) richting gegeven aan het herpositioneringstraject van Zwitsal. Sinds mei/juni zijn de nieuwe uitingen voor het grote publiek te zien. De maatschappelijke purpose van Zwitsal sluit dermate goed aan bij de boodschap die het NCJ wil uitzenden, dat deze bijdraagt aan de gewenste maatschappelijke mindchange. Daarnaast zijn we bezig (geweest) het hogere doel van de samenwerking te bepalen en te kijken welke gemeenschappelijke activiteiten kunnen worden opgestart. Begin 2019 wordt hier een besluit over genomen.
 - Daarnaast is een intentieverklaring afgelegd om samen te werken aan bijeenkomsten voor JGZ-professionals (gedragsverandering, aansluiten bij ouders) en een digitaal platform voor ouders (link met JGZ Techagenda).
- Met Noppies:
 - Noppies wil vanuit een social impact strategie kennis, middelen en processen inzetten rondom het bevorderen van een gezonde hechting. Dit heeft nog geen vervolg gekregen in 2018.
- Met Wij Media:
 - Wij Media was betrokken bij de première van de documentaire 'Ticket to the Tropics'. Een mogelijk bondgenootschap is uitgewerkt, gebaseerd op het verbinden van kennis en expertise (NCJ/JGZ) en het bereik onder aanstaande en jonge ouders (Wij Media). Verkennende gesprekken zijn gevoerd en een eerste idee voor een artikel over het onderwerp hechting en ouderschap is geopperd. Dit krijgt een vervolg in 2019.

Innovatie en advies

- Dit project is eind 2018 gestart. Een aantal NCJ'ers vormen samen de bende van zes. Met elkaar is in de aanloop gekeken hoe maatwerk om JGZ-organisaties te ondersteunen bij hun innovaties kan bijdragen aan de impact van de JGZ. In 2019 wordt het additionele project 'Aansluiten bij ouders' samengevoegd met dit project.
-

Aan de volgende externe projecten heeft het NCJ in 2018 meegewerkt.

Resultaat

- *Mediadiamant in het consultatiebureau*: e-learning voor de JGZ over mediaopvoeding om het gesprek met ouders hierover te stimuleren.
- *Depressiepreventie jongeren*: model-ketenaanpak voor depressiepreventie bij jongeren van 12-18 jaar beschikbaar.
- *Praktische, positieve anticiperende voorlichting aan ouders van kinderen in de basisschoolleeftijd*: de mogelijkheden om ouders met kinderen in de basisschoolleeftijd te bereiken met preventieve voorlichting zijn onderzocht.
- *'Ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas'*: plan van aanpak en start van het meerjarenproject.

Onderdeel

Activiteiten 2018

Mediadiamant (mediaopvoeding in het consultatiebureau)

- Bureau Jeugd & Media is projectleider van dit project.
- Een e-learning is ontwikkeld om JGZ-professionals te stimuleren om op het consultatiebureau het gesprek over mediaopvoeding te voeren. Aan de hand van de MediaDiamant krijgt men na het volgen van de e-learning meer kennis en vaardigheden om hierover adviezen aan ouders te kunnen geven (door middel van motiverende gespreksvoering) en weten zij beter waar informatie te vinden is.
- In dit project zou worden meegelift op het succes van de GroeiGids app. Vanwege technische omstandigheden is dat nog niet gerealiseerd. Via de GroeiGids app krijgen ouders dezelfde adviezen via pushberichten die ze zelf aan of uit kunnen zetten.

Depressiepreventie jongeren

- GGD GHOR Nederland is projectleider van dit project.
- Gewerkt is aan het verbeteren van depressiepreventie bij jongeren van 12-18 jaar. Uit een verkenning bleek dat er veel goede initiatieven zijn, maar dat er een gebrek is aan goede samenwerking in de keten of dat schakels ontbreken in de keten.
- In samenspraak met allerlei professionals is een model ontwikkeld, dat aandacht heeft voor alle betrokkenen in de keten, de succesfactoren en de stappen die een jongere kan doorlopen. Dit model is vervolgens omgezet in een 'Samen tegen depressie spel' (#samentegendepressiespel) dat eind 2018 is getoetst in de praktijk. Dit heeft kleine aanpassingen opgeleverd, waaronder de naam: 'de wegwijzer Rndom Jong'.
- Voor inbedding in de praktijk is overlegd met de gezonde school. Het "spel" zal worden ingebed in het thema welbevinden. Ook zal 113 zelfmoordpreventie, Nji, kind- en jeugdpsychiatrie, MIND Young en het ministerie van VWS uitdragen dat dit model ondersteunend kan zijn aan het verbeteren van de ketensamenwerking. Gestart is met de aanpassing van het spel en inbedding in de praktijk, hetgeen doorloopt in kwartaal één van 2019. Waarna op 14 februari 2019 staatssecretaris Paul Blokhuis Rndom Jong lanceren.

**Praktische, positieve
anticiperende
voorlichting aan
ouders van kinderen
in de basisschool-
leeftijd**

- GGD regio Utrecht is projectleider van dit project.
- NCJ had een adviesrol in het project en heeft meegewerkt aan het voeren en uitwerken van interviews met ouders.

**'Ketenaanpak voor
kinderen met
overgewicht en
obesitas'**

- In het project *Care for Obesity (C4O)* van de VU is samen met acht proeftuinen een landelijk model ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas ontwikkeld waarin de processtappen om de ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas lokaal in te richten zijn beschreven. Eind 2018 is het model gereed gekomen. Implementatie en borging zijn nu van belang.
 - Vorming van een coalitie bestaande uit JOGG, RIVM, NJI, NCJ en de VU.
 - De coalitie heeft een programma opgesteld voor de vervolgaanpak borging, implementatie en doorontwikkeling.
 - Voor verschillende onderdelen is een plan van aanpak met concrete uitvoeringsstappen gemaakt, en zijn de eerste stappen gezet. Dit project wordt in 2019 vervolgd.
 - JOGG is namens de coalitie penvoerder en projectleider van dit project.
-

NCJ bestuursleden en medewerkers

De NCJ-bestuursleden

Antoinette de Bont

Dinie van der Linden

Margreet de Ruiter

Marieke Moorman

Samantha Dinsbach

Het NCJ-team

Bronwynn Terpstra

Elle Struijf

Ellen-Joan Wessels

Evelien Janssen

Frans Pijpers

Igor Ivakic

Inge Oreeel

Jan van den Brule

Joni Prescher

Lieke van der Meulen

Linda van den Haak

Marga Beckers

Marieke Timmermans

Mariska van Dongen

Marjolein Krijnen

Mark Weghorst

Merian Bouwmeester

Natascha Hensen

Nynke Steenberghe

Ondine Engelse

Paula Zwijgers

Petra Kletter

Romy Goudsmits

Tanja Geerdes-Maas

Trudy Dunnink

Yvonne Vanneste

Bijlagen

Bijlage 1

Communicatie statistieken 2018

WebsiteBezoeken www.ncj.nl

Maand	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aantal bezoekers	33.188	30.513	31.738	31.296	34.072	32.847	30.731	31.650	39.969	40.071	36.266	27.907

Top 3 meest bezochte pagina's op www.ncj.nl in 2018

1. JGZ Richtlijnen website, alle richtlijnen (61.313 paginaweergaven)
2. Homepagina (59.336 paginaweergaven)
3. /van-wiechen/kenmerken/(40.390 paginaweergaven)

NCJ nieuwsbrieven

In december 2017 zijn we het jaar geëindigd met 2.108 nieuwsbriefabonnees voor de maandelijkse NCJ nieuwsbrief; 738 nieuwsbriefabonnees voor de nieuwsbrief JGZ Preventieagenda.

Aantal nieuwsbriefabonnees (+ het aantal nieuwe abonnees per maand)

Maand	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Maandelijkse NCJ nieuwsbrief	2.136 (+28)	2.161 (+25)	2.177 (+16)	2.184 (+7)	2.200 (+16)	2.204 (+4)	2.221 (+17)	2.246 (+25)	2.285 (+39)	2.208 (-76)	2.389 (+181)	2.385 (-4)
Nieuwsbrief JGZ Preventie-agenda	780 (+42)	816 (+36)	825 (+9)	848 (+23)	882 (+34)	924 (+32)	931 (+7)	961 (+30)	918 (-43)	943 (+25)	1.008 (+65)	1.045 (+37)
NCJ thema nieuwsbrieven	-	-	-	-	-	-	-	-	33 (+33)	104 (+71)	149 (+45)	236 (+87)

Social media

In december 2017 zijn we geëindigd met 1.542 volgers op twitter, 1.468 volgers op LinkedIn en 67 YouTube abonnees. Hieronder de nieuwe statistieken van 2018 Q3.

Statistieken sociale media kanalen:

totaal aantal volgers (+ het aantal nieuwe volgers per maand)

<i>Maand</i>	<i>jan</i>	<i>feb</i>	<i>mrt</i>	<i>apr</i>	<i>mei</i>	<i>jun</i>	<i>jul</i>	<i>aug</i>	<i>sep</i>	<i>okt</i>	<i>nov</i>	<i>dec</i>
Aantal volgers Twitter	1.566 (+24)	1.588 (+22)	1.629 (+41)	1.659 (+30)	1.682 (+23)	1.692 (+10)	1.709 (+17)	1.717 (+8)	1.743 (+26)	1.771 (+28)	1.796 (+25)	1.815 (+19)
Aantal volgers LinkedIn	1.505 (+40)	1.600 (+95)	1.676 (+76)	1.755 (+79)	1.841 (+86)	1.917 (+76)	1.979 (+62)	2.047 (+68)	2.151 (+104)	2.227 (+76)	2.302 (+75)	2.413 (+111)
Aantal abonnees YouTube	67 (+0)	68 (+1)	69 (+1)	69 (-)	71 (+2)	78 (+7)	84 (+6)	86 (+2)	91 (+5)	93 (+2)	100 (+7)	113 (+13)